

Taxa postala
latite in numerar
No. 224.716-929



Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel



Észak Dél ellen

A kormányparti képviselők kolozsvári értekezletének margójára.

Azokban a régi jóidőkben, midőn a nemzeti parasztpárt az ellenzéki sorokban harcolt, az egyik bukaresti napilap főszerkesztője érdekes teóriával igyekezett bizonyítani, hogy ez a küzdelem csak Maniu Gyula győzelmével végződhetik. Az újságíró történelmi példákkal igyekezett kimutatni, hogy az Északnak Dél ellen folytatott harca mindig Észak diadalát eredményezte. Észak magasabb kultúrája, alaposabb civilizációja, hideg logikája és rendszeressége áll Dél impulzív temperamentumával, felületességével, túlaradó érzelmiségével és rendszertelenségével szemben. Az egyik oldalon Maniu és társai, a másikon a regáti politikusok. A végső győzelem csak Északé lehet, ép úgy, mint Werne Gyula híres regényében...

Ez a teória csak addig bizonyult igaznak, amíg a nemzeti parasztpárt uralomra nem jött. Alig egy pár nappal azután, hogy a párt beleszokott a hatalom mámoros diósországaiba, Észak és Dél küzdelme elől kezdődött, ezuttal azonban éppen a hatalom levő pártion belül. A nehezen összefoltzott fuzió hiányosságai hamarosan megmutatkoztak. A miniszterelnöknek heteken, sőt hónapokon keresztül kellett azzal pepecselnie, hogy a kormánypartot alkotó két frakció erőviszonyait precíziós mérlegre téve, ballanszírozza és egyensúlyba tartsa. Az az élettől duzzadó erő, amelyet a nemzeti parasztpárt uralomra-jövetelének pillanatában képviselt, napról-napra morzsolódott fel, nemcsak a súlyos viszonyokkal járó kormányzási nehézségekben, de talán sokkal inkább ezekben a kínos látványt keltő ekvilibrista műveletekben. Ki tudja, milyen mértékben hiúsult meg a nemzeti parasztpárt fogadkozásainak és programjainak realizása azon, hogy a kormány és a párt egy pillanatig sem képviseltek organikus egységet. Valamely fegyverbarátság három forrásból táplálkozhatik: személyes kapcsolatokból, hit és gondolatközösségből, vagy pedig azonos érdekekből. A nemzeti és parasztpárt egyesüléséből mintha hiányzott volna az a teljes hit és gondolatközösség, amely nélkül a másik kettő sem elegendő arra, hogy szerves egészbe foglaljon össze egy ilyen hatalmas szervezetet.

Abból az alkalomból láttuk jónak rámutatni ezekre a közsímsert tényekre, hogy a nemzeti parasztpárt erdélyi és bánáti parlamenterei vasárnap délelőtt értekezletet tartottak Kolozsváron. Szigorúan zárt ajtók mögött folytak a tanácskozások, amelytől egyesek a párt két frakciója közötti fuzió felmondását várták. Akik ezt hitték, — elsősorban a nemzeti parasztpárt politikai ellenfelei — elalatoztak természetesen. Az értekezletről kiadott hivatalos kommuniké biztosítja a Mironescu-kormányt teljes támogatásáról, a fuzióról pedig nyilvánvalóan csak azért nem emlékezik meg, mert a jelenlegi körülmények között még a pártegység hangoztatása is gyanús lett volna s alkalmat adott volna egyeseknek, hogy megkérdézzék: miért volt szükség a pártegység melletti demonstrációra?...

Ezen felül azonban a hivatalos kommuniké különböző politikai, gazdasági és törvényhozási posztulátumokat állít fel a Mironescu-kormányal szemben. Még pedig nem lokális jellegű, erdélyi vonatkozású, hanem általános természetű kérdésekben. Ha a „kérjük a kormányt“ kifejezés helyett a „követeljük a kormánytól“ frázist iktatnók be a hivatalos kommunikébe, úgy ez egész bátran ellenzéki manifesztumnak is beillene. És ebben a kommunikében benne van a Mironescu-kormány és a nemzeti parasztpárt közötti kapcsolatok, valamint a kormányparti frakciók egymáshoz való viszonyának keresztmetszete. A harcban ismét Dél kerekedett felül. A kormány élén Mironescu személyében semleges és szintelen em-

A bukaresti lapok koncentrációs kormányt jósolnak a közeljövőre

A kormányparti erdélyi képviselők feltárták sérelmeiket Kolozsváron, de biztosították támogatásukról a Mironescu kormányt

Vaida Sándor megmosta az ellenzéki hajlamu kormányparti honatyák fejét és hazafias kötelességükre tette, hogy ne obstruáljanak.

A szesz törvény módosítását és a szeszadó leszállítását követelték az értekezleten

Cluj-Kolozsvár, január 19. Az Uj Kelet tudósítójától. A nemzeti parasztpárt erdélyi és bánáti parlamenterei vasárnap délelőtt értekezletet tartottak Kolozsváron. Minden ellentétes híreszteléssel szemben már vasárnapi számunkban alkalmunk volt rámutatni arra, hogy az értekezlet célja távolról sem a Mironescu-kormány, vagy a parasztpárttal szembeni állásfoglalás volt. Eppen ellenkezőleg, a külföldön tartózkodó Maniu óhaját teljesítette Vaida Sándor akkor, midőn az erdélyi frakcióhoz tartozó képviselőket és szenátorokat összehívta, utasítva őket arra, hogy tegyenek le ellenzéki hajlamaikról, tegyék félre az erdélyieket ért sérelmeket és a pártegység érdekében nyújtsák a legteljesebb támogatást a Mironescu-kabinetnek. Az értekezlet aktualitását az adta meg, hogy hétfőn délután megnyílt a parlament és a párt vezetőség információi szerint több képviselő és szenátor készült fel arra, hogy különböző interpellációkkal kellemetlen kedjen az amugyis rengeteg nehézséggel küzdő Mironescu-kabinetnek.

Zárt ajtók mellett...

Az értekezlet zárt ajtók mögött folyt le. Résztvettek Vaida Sándoron kívül a nemzeti parasztpárt összes vezetői, parlamenterei, valamint dr. Tilea miniszterelnökségi államtitkár. Az összejövetel annyira bizalmas természetű volt, hogy még a vármegyei prefektusoknak a részvételét is vitássá tették, mire Popa Ádám dr. kolozsmegyei prefektus tréfásan megjegyezte, hogy neki feltétlenül részt kell vennie a gyűlésen, hogy mint a kormány képviselője ellenőrizze, vajjon nem-e akarnak az erdélyi képviselők és szenátorok kormánybuktató akciót kezdeni... Erről természetesen szó sem volt. A gyűlést Vaida Sándor nyitotta meg, aki hosszú exozóban ismertette a politikai helyzetet, hazafias kötelességére tette minden képviselőnek és szenátornak, hogy az ország és a párt érdekében támogassák a Mironescu-kabinetet. Ezután Vaidát és Maniut éltették a jelenlevők, majd áttértek a napirendre, amelynek során megvitaták a bihar- és krassómegei részleges választásokkal kapcsolatos teendőket és megbeszélték a választási propagandafeltételeit. Ezután az egyes képviselők és szenátorok a súlyos gazdasági helyzetre mutattak rá és különböző javaslatokat tettek, főleg a mezőgazdák helyzetének megjavítására, a kamatláb leszállítására és a szesz törvény módosítására vonatkozólag. Különböző felszólalók szótartottak Vidrighin eltávolításá-

nak furesa körülményeit és annak szükségességét hangsúlyozták, hogy a kormánypart erdélyi frakciója fogjon össze s egységesen lépjen fel azokkal szemben, akik az erdélyi elemeknek a kormányzástól és a közhivatalokból való eltávolítását követelik, bármely oldalról is jöjjenek ezek a törekvések.

Az értekezleten elnöklő Vaida nem reflektált ezekre a felszólalásokra, amelyek mindenesetre kellelőleg bizonyították azt, hogy a kormánypart erdélyi

képviselői és szenátorai meglehetősen elégedetlenek a mai politikai helyzettel. Egyikük felvetette azt a kérdést, nem-e volna jó, ha a párt ellenzékbe vonulna vissza, mielőtt még teljesen elveszítené népszerűségét. Ez a felszólalás azonban nem keltett túlságos visszhangot. Az értekezlet végeztével a képviselők és szenátorok Maniu Gyulát éltették, majd a következő határozati javaslatot szavalták meg:

Mit kérnek az erdélyiek a kormánytól

„Az erdélyi és bánáti nemzeti parasztpárt képviselői és szenátorai Vaida Sándor elnöklete alatt Kolozsváron megtartott értekezletükön egyhangulag kimondták, hogy a Mironescu-kormányt, éppúgy, mint eddig, teljes támogatásukban fogják részesíteni.

Kérik a kormányt, hogy különösen nagy súlyt helyezzen a jelenlegi parlamenti ülésszakban a következő problémák megoldására:

A közigazgatási decentralizáció megvalósítását folytatni kell, a párt programjának megfelelően. Különösen szükséges a széleskörű decentralizáció a pénzügyi, földművelésügyi, ipari, közmunkaiügyi és közlekedési tárcákban.

Az igazságszolgáltatás terén az erdélyi és bánáti kormányparti parlamenterek szükségesnek tartják a bírói szervezetéről szóló törvény (Legea de organizarea judecatorasca) sürgős módosítását és a polgári perrendtartás módosítását, a bírói vizsgák decentralizálását és az igazságszolgáltatási illetékek behajtásának leegyszerűsítését.

Haladéktalanul szükségesnek mutatkozik a szesz törvény módosítása. Az értekezlet kéri egy vizsgáló bizottság kiküldését a visszaélések megállítására és megbüntetésére. (Ennél a pontnál az összes felszólalók a szeszadó teljes leszállítását kívánták. Szerk.)

Kéri az értekezlet a mezőgazdaság fokozott támogatását. Sürgősen tető alá kell hozni a kamatuzorsoraellenes törvényt és meg kell valósítani a mezőgazdasági hitelintézet felállítását. Ugyancsak szükségesnek tartja az értekezlet az erdő törvény revízióját, az erdő kitermelés megkönnyítése érdekében. Kéri a kormányt, lépjen közebe a Banca Nacionalánál a visszleszámlítási kamatláb leszállítása érdekében, valamint azért, hogy a jegybank igazságos és egyenlő mérték

ben folyósítson hitelt az ország összes pénzügyi szervezete számára.

Szükségesnek tartja az értekezlet a sajtótörvény módosítását oly módon, hogy a sajtószabadság biztosítása mellett a felelősség is megállapítható legyen.

Az értekezlet sajnálatának ad kifejezést Maniu Gyula elnök távolléte fölött most, midőn bölcsességére és hazafiasságára oly rendkívüli szükség volna ama problémák megoldásánál, amelyek sürgős és energikus elintéztést kívánnak.

Ime ezek a pontok alkotják az erdélyiek követeléseit. Az elfogadott határozati javaslat beillik egy új kormányzati programnak, csak legyen ideje a Mironescu-kormányának meg is valósítani.

A bukaresti lapok az erdélyi értekezletről

Bucuresti-Bukarest, január 19. Bukaresti lapok a kolozsvári értekezlettel kapcsolatban behatóan foglalkoznak a kormány helyzetével. A Lupta szerint Mironescu miniszterelnök hazatértével most már megoldódik a CFR új vezérigazgatójának problémája és elintéztést nyer a bukaresti Nemzeti Színház igazgatói állásának betöltése is. A lap megállapítja, hogy az erdélyi és bánáti képviselők és szenátorok állásfoglalása meg szilárdította a Mironescu-kormány pozícióját. A kormány ebben a pillanatban az ötéves tervgazdaság kidolgozásával és a kölcsöntárgyalásokkal van elfoglalva. Az uralkodó mindkét tervet szimpátiával kíséri, ennek ellenére sem látszik azonban kizártnak, hogy koncentrációs kormány váljék szükségessé, hogy a napirenden levő komoly gazdasági kérdésekben az összes pártok együttműködését biztosítsák.

Az Adeverul ugyancsak azon a véleményen van, hogy a kölcsöntárgyalások sikeres befejezése elodázhajta a Mironescu-kormány távozását.

ber áll. Ezzel szemben a politikát a belügyminiszteri székből Mihalache dirigálja, gazdasági kérdésekben pedig Madgearu játssza a primhegedűt. Mind ketten tanaristák. Vidrighint kiemelték a CFR vezérigazgatói feltejtéből. A kormányban, ahol még röviddel ez előtt az erdélyieké volt a szó, a régi gárdából egyedül Popovici Mihály foglal helyet. Maniu Gyula pedig ezalatt a francia Rivierán sütteti magát a Cote d'Azur bágyadt napsugaraival, Vaida Sándor pedig Kolozsváron hadakozik a bukaresti sajtó, az abszolutizmus és a fasizmus ellen... Ilyen körülmények között senki sem csodálkozhatik azon, ha

a Mironescu-kormány helyzete nem a legrőzsásabb s hogy átlag minden héten egyszer halálhíret költik. Való igaz, hogy a nemzeti parasztpártnak szörnyű nehézségekkel kellett a kormányon megküzdenie. Programjának megvalósítását megakadályozták nemcsak a gazdasági és pénzügyi helyzetből fakadó nehézségek, nemcsak az elbürokratizált, korrump, tehetégtelen és a párt reformjaival szemben nem egyszer ellenségesen fellépő közigazgatási gépezet, hanem a párt erejét marcangoló belső nehézségek is. Két évvel ezelőtt a közvélemény nyolcvan százalékát tudta a háta mögött és alapjaiban akarta ujja-

építeni a román államot. Most — a nemzeti parasztpárti parlament életét az új választások kiírásától való félelem hosszabbítja meg, a kormány pedig a külföldi kölcsön injekciójától reméli megbillent egyensúlyát helyreállítani. A háttérben pedig készülődnek a hatalom átvételére „az erős kéz“ hívei. Legfőbb ideje volna már, hogy Ézska és Dél egymás helyett a láthatáron feltűnő új ellenséggel hadakozzanak, amelyet diktatúrának neveznek. Az országrészek torzszakadásait fel kell váltania a demokratikus erők összefogásának addig, amíg nem lesz késő.

(k. r.)

Kilencvenezer hitlerista készül Németországban arra, hogy kirobbantsa a polgárháborút

Facér tiszték állanak a hitlerista „Sturmabteilungen” szolgálatában. Ellenállást hirdetnek a demokratikus elemek. Hitlernek mindössze 350.000 párttagja van

Berlin, január 19. Még a mostani politikai viszonyok között is általános felháborodást keltett Berlinben az a tervszerűen előkészített politikai gyilkosság, mely a köztársaságot védő gárda a Reichsbanner schwarzrot-gold két fiatal tagjának életét oltotta ki. Tiltakozó gyűlések ellenállásra szólítják fel a demokratikus elemeket az egyre féktelenebb terrorral szemben és az egyik drámai jelenetekben bővelkedő gyűlésen a horogkeresztes gyilkosok egyik áldozatának apja maga esetelte alig néhány órával a temetés után fia tragikus halálának körülményeit.

Ez a szervezett terror fokozottan rátereli a nemzeti szocialisták katonai szervezeteire a figyelmet, melyek minden jel szerint már hónapok óta a polgárháború előkészítésén dolgoznak. Bár a Ruhr-vidéken a vad sztrájkok következtében egyre kritikusabb a helyzet, könnyelműség volna azt állítani, hogy Németország egy polgárháború előestéjén áll.

De nem lehet szemet hunyni afölött sem, hogy a szélsőjobb- és szélsőbaloldali alakulatok egyre jobban számolnak ezzel az eshetőséggel

és hogy ezeknek az elszánt guerrilla-csoportoknak vezérei folytonosan szitják a kirobbanásokhoz vezető féktelen hangulatot.

Németország belső békéje számára a legnagyobb veszedelem a nemzeti szocialista párt ugynevezett „Sturmabteilungen”-jai jelentik, melyek S. A.-ra rövidített nevik alatt már a közelmúltban is szomorú szerepet játszottak.

Egy aránylag ártatlannak látszó adat bizonyítja, mennyire tervszerűen számolnak a nemzeti szocialisták uccai harcokkal, véres tüntetésekkel. Hitler a múlt esztendő végén bevezette hívei számára az általános biztosítási kötelezettséget, mely elsősorban halálózásra és sérülésekre vonatkozik. Különösen szigorúan ellenőrzik a parancs végrehajtását az S. A.-nál, mely a nemzeti szocialisták elitecsoportja, harcra kész.

Csak a pillanatnyi kétségbeesés

A szeptemberi választásoknál nemzeti szocialistákra hat és félmillió szavazat esett. Nagyon szomorú volna, ha ezt a hat és félmillió embert valóban Hitler polgárháborút áhító seregének lehetne számítani. A milliókat csak a pillanatnyi kétségbeesés, a nyomasztó gazdasági helyzet, a külpolitikai törekvések sikertelensége kergette a haragkeresztesek karjaiba, de tulnyomó részük inkább a mai viszonyokkal szembeni ellenkezéskedésként adta le voksát Hitlerékre.

A nemzeti szocialista pártnak valóban csak 350.000 tagja van. A 350.000-ból 90.000 tartozik a katonai szervezethez, a már előbb említett Sturmabteilungenokhoz.

A különböző kerületek élén a régi hadsereg egyes tisztjei állanak. Az utasítások teljesen a katonai parancsnokokhoz hasonló stílusban kerülnek az egyes csapatokhoz. Csak a régi katonai kifejezések helyébe kerültek új kifejezések, melyek rendkívül hatnak az S. A.-k javarészt igen fiatal tagjainak fantáziájára.

A legfőbb vezetői Osaf-nak, Obersturmbannführernek hívják, az egyes csapatok parancsnokait Staf-nak, Sturmabteilungsführernek.

Minden ilyen parancsnoknak külön adójutása van, aki szintén jegyzi a kiadott parancsokat. Az egyes területekre vonatkozó parancsokat Gaube-nak (Gaubefehle), az egyes csoportoknak adott utasításokat. Stabenek (Sturmabteilungsbefehle) nevezik.

A nemzeti szocialisták szervezete harmincöt kerületre oszlik. Minden egyes kerülethez egy Sturmabteilung is tartozik. A Sturmabteilungba való felvételt körülményes vizsgák és próbák előzik meg. A bevált megbízhatóságon kívül az S. A.-ba vágyódo horogkeresztesnek testi rátermettségéről is tanúságot kell tennie.

A hét pecsétes titok

Csak ha szervezete megfelel a katonai előfeltételeknek és a különböző sportok terén a megkövetelt minimumot eléri, juthat be ebbe a szervezetbe, melyből

még egy külön elitgárda, az ugynevezett Schutzstaffel kristályosodott ki. A Schutzstaffel-okba a Sturmabteilungenok legjobban bevált tagjai kerülnek. Ezeknek az alakulatoknak tulajdonképpen céljáról és lényegéről a nacionalszocialisták hallgatásba burkolóznak és míg az S. A.-k részére kiadott parancsok részben megjelentek Hitlerék hatvan lapjának hasábjain is, a Schutzstaffelok részére kiadott parancsokat érthető okokból hétpécseletes titok fedi.

A berlini Sturmabteilungnak dr. Julius Goebels, birodalmi képviselő a vezére, amíg katonai parancsnoka Stennes kapitány. A legfőbb parancsnokságot néhány hónappal ezelőtt, amikor a párt és a katonai alakulatok közötti differenciák merültek fel, Hitler maga vette át.

Nem hiányzik egy nagyszabású egészségügyi szolgálat sem, melynek vezetője Oberarzt címen egy dr. Konti nevezetű wilmersdorfi orvos. A többi orvosok nevéit még az S. A.-k tagjai sem ismerik.

Ha uccai harcok vagy tüntetések folyamán megsebesülnek, dr. Kontihoz kell fordulniok, aki a kerületi orvoshoz utasítja őket.

„A Vörös horogkereszt”

Első segélyben a Hitlergárda női

organizációja részesíti őket. Deutscher Frauenorden ennek a szervezetnek a neve, mely a maga kebelében az uccai harcok folyamán sebesüléseket szenvedett nemzeti szocialisták ápolására megteremtette a Vöröskereszt mintájára felépülő Vörös-Horogkeresztet.

A Sturmabteilungenban rendkívül szigorú fegyelmet tartanak, minden indiszkréción, a legkisebb fegyvelemsértés az S. A.-tag azonnali kizárásához vezet. Mint már előbb említettük, a párt és a Sturmabteilungen között a közelmúltban ellentét merültek fel. A katonai alakulatok türelmetlen vezérei nem szívesen látják a horogkeresztes politikusok várakozási taktikáját és minél előbb katonai babérokra vágyakoznak. Ezenkívül jelentős szerepet követelnek maguknak a párt vezetésében is és úgy érzézték, hogy a Reichstag-választások folyamán mostoha elbánásban részesültek a civilekkel szemben.

Ez a 90.000 ember tökéletes katonai kiképzésben részesült és bármely pillanatban készen áll terrorisztikus akciókra. Németország benső békéje számára pedig ez a 90.000 még sokkal nagyobb veszedelem jelenthet, mint Hitler hat és félmillió szavazója. A német köztársaságnak elsősorban ezekkel a Sturmabteilungenokkal kell megküzdnie.

A kommunisták és nemzeti szocialisták nem vettek részt a német birodalom megalapításának hatvanadik évfordulójára rendezett ünnepségeken

Berlin, január 19. A német birodalom fennállásának hatvanadik évfordulóját Berlinben, Münchenben és a külföldi követségeken megünnepelték. Berlinben ünnepi istentisztelet után a feldiszipált birodalmi gyűlési ülésében volt az ünnepség. Hindenburg elnök jelenlétében. Az ülésen az elnöki emelvény közelében elhelyezték erre az alkalomra Bismarck egyik szobrát. Kahl titkos tanácsos után Brüning kancellár

is beszélt az ünnepen.

Berlin, január 19. A nemzeti szocialisták és kommunisták, akiknek parlamenti képviselői nem vettek részt a birodalom alapításának hatvanadik évfordulójára rendezett ünnepségen, a délutáni órákban összehívték a birodalmi főváros déli kerületeinek több pontján. A karhatalom mindannyiszor közbeavatkozott s mintegy hetven letartóztatást eszközölt.

Amikor még halálbüntetés járt a dohányzásért

Fedorovits Mihály cár unottan hallgatta miniszterének napi jelentését. Türelmetlenül dobolt az asztalon, miközben a miniszter a tatár háborúról a kazánvidéki pestisjárványról és egyéb folyóügyekről referált.

— Egyéb semmi nincs? — kérdezte a cár, fedezni akarván ezzel, hogy már elég volt az államügyekből.

— Még csak egy dolog, Feleség — folytatta a miniszter — ma ismét 5 embert értek tetten, amint annak az átkozott új növénynek leveleiből füstöltek.

Fedorovics Mihály felugrott helyéről és éktelen haragra gerjedt.

— Azonnal verjétek bilincsbe az istenteleneket. Korbácsoltasd meg valamennyit és hasítsd fel szájukat és orrukat, amelyeken a füst kijön. A büntetést itt a palota udvarán fogod végrehajtani, mert én is látni akarom. Minden ugy történt, ahogy a cár parancsolta. Az öt bűnös közül egy sem került ki élve a cár udvaráról.

Ma már bizonyára kevesen gondolnak rá miközben kényelmes karosszékkükbe dölve kéjesen szívják illatos cigarettájukat, hogy valamikor halálos büntetés járt ezért az élvezetért. Az egyházi és világi hatalmak hosszú évtizedeken át sokat küzdtek a dohányzás elterjedése ellen, amelyet eretnekségnek tartottak. A hatalmonlévők természetében rejlő konzervativizmus hozza magával, hogy bizalmatlansággal, sőt gyűlölettel viseltettek mindennel szemben, ami új. VIII. Orbán pápa egyházi átokkal

sújtotta a dohányzást, amelyet csak 100 évvel később oldott fel XIII. Benedek, aki maga is szenvedélyes dohányos volt.

Egy fanatikus bázeli szerzetes a következő híressé vált kijelentést tette abban az időben a dohányzásról: „Ha dohányzó szájukat látok azaz érzésem mintha a pokol kéményeit látán füstölnöni.” Svájcban esakugyan nagyon szigorúan jártak el a dohányosok ellen s minthogy ez a bűn egyre jobban terjedt, 1675-ben külön dohánybíróóságokat állítottak fel, amelyek kizárólag dohányzási deliktumok kal foglalkoztak.

Erdélyben ahova az első dohányültetvényt Bornemissza Pál hozatta Franciaországból, az 1697-ik évi törvény országyűlés szigorú büntetés mellett tiltotta meg a dohányzást.

A legborzalmasabbban Oroszországban és Trörökországban üldözték a dohányzást. Oroszországban a már említett Fedorovics Mihály cár alatt, Trörökországban pedig IV. Murad szultán alatt halálbüntetéssel sújtották a dohányélvezést.

A dohányzás nagy vonzóerejére mi sem jellemzőbb, mint az a tény, hogy emberek életük vesélyeztetése árán is ragaszkodtak ehhez az élvezethez és a fenyegető tilalmak és súlyos büntetések ellenére is egyre növekedett azoknak a száma, akik ezen szenvedélynek hódoltak. Végül is az állam a realitások kényszere alatt feloldotta a különböző dohányzási tilalmakat és megtette ezt annál szívesebben, mert közben rájött arra, hogy a dohány

kapcsolatban egy kitünő és bő bevétel forrásra nyílik alkalom.

Ma már tehát nem fenyegeti halálbüntetés a dohányosokat, — de fenyegeti valami más, ami ugyancsak veszélyes és kockázatos. A fejlődő emberi értelem és tudomány rájött arra, hogy miként a legtöbb szenvedély ezen a világon, a dohányzás is káros hatással van az emberi szervezetre, a benne lévő mérgeket a nikotin révén. A túlzásba vitt dohányzás — és ki nem tuzoz többé-kevésbé ezen a téren — még a legerősebb fizikumra is rombolólag hat.

Számos pathológiai jelenség, amelyeknek okát az orvostudomány eddig nem tudta megállapítani, a nikotin hatására vezethető vissza. Szívartási fájdalmak, szorongó érzések, légzési nehézségek, hányinger, részleges vagy teljes színvaktság, gyorsuló érelmeszesedés mind oly jelenségek, amelyek a legtöbb esetben a nikotin mérgező hatásában lelik magyarázatukat.

Érthető, hogy ugy az orvosi, mint a kémiai tudomány hosszú éveken át a legnagyobb erőfeszítéseket tette, miként lehetne mentesíteni s a dohányélvezést a vele járó veszedelmektől, vagyis miként lehetne kivonni a nikotint a dohányból. Megállapították ugyanis, hogy nem nikotin, az, amely a dohányzást kellemessé és vonzóvá teszi, hanem főként a dohánylevélben lévő teljesen ártalmatlan gyanták és savak, mint az almasav és citromsav, adják meg a dohánynak, aromátikus és élvezetes ízét. A dohánynál tehát egész más a helyzet, mint például a szeszesitaloknál, mert a nikotint kivonható a dohányból anélkül, hogy bármit veszítsen élvezetes hatásából. Csúpan a gyakorlati megoldást volt nehéz megtalálni, az összes erre irányuló kísérleteknél vagy nem sikerült kivonni a nikotint, vagy ha sikerült, egy nem csak a nikotint, hanem a többi élvezetadó alkotórészeket is kivonták, úgy, hogy a végén nem maradt egyéb vész, mint üres szalma.

Két kiváló bécsi vegyész dr. Falk és Wenus érdeme, hogy egy szeniális készülék segítségével, amelyet az egész világon szabadalmaztattak, felfedezték a nikotin mentesítés tökéletes eljárás módját, amely kivonta a nikotint a dohányból anélkül, hogy az ízét, vagy aromáját a legkisebb mértékben is lerontaná. Sőt ellenkezőleg, bebizonyosodott, hogy nikotin mentesítés által a dohány még illatosabbá és élvezetesebbé válik. A találmány mindössze néhány éves, de már számos európai államban vezették be és mindenütt példátlan népszerűségre tett szert. Azokban az országokban, ahol nikotinmentes dohányárakat is forgalomba hoztak, a dohány fogyasztás jelentős mértékben megnövekedett.

A dohánymonopólium vezetősége hosszabb idő óta folytatott tárgyalásokat a találmány tulajdonosaival, annak romániai alkalmazása érdekében és nem rég sikerült is megállapodásra jutni. Ertesülésünk szerint igen rövid időn belül a Casa Autonomia a Monopolulilor is forgalomba hozza a nikotinmentesített dohányárakat, amivel felbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni az ország közegészségügyének. A romániai dohányzók százezrei bizonyára türelmetlen érdeklődéssel várják, az új dohányneveket, mert a legtöbb dohányos egy lidérenyomás alól fog felszabadulni, ha azzal a tudattal szivhatja el szivarját vagy cigarettáját, hogy nem okoz vele kárt szervezetének.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Ingyen

Iár az Athenaeum 1930 és 1931 ALMANACH

150+150 = 300 oldal, sok képpel, ha bélyegben 20 lejt beküld, vagy 200 lejért könyvet vesz és e hirdetésre hivatkozik.

LEPAGE

könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár

Egy mag

Bucuresti

Uj Kelet tes, az áll többi két é

szesz került galomba. A vezetőse, tel szeritlen fe

segvetségben fél milliárd szeszdóillet

rasztpartí k zás első h

ta a törvény szállításával hajótörést s

melők ellena körülményel landók felad

amelyek szá lyos megadó bortermelek

partiak telj Popovicu

ményezése L dön Madgea

nisztérium v dolgozott k

amely azonl semmit sem

Ez a helyt ményezte azt gyártás hely

hez jutott a feketeszesz olyan méret

mint például csempészet.

légóta heves lehetne letör

ami a költsé kintve, már mányszásnak

lan szesz mó viselők egész

hosszu karja legmagasabb tikusok ajta,

magában a feketeszesz mely állítók

ráytló kap, szesz elleni i

Feké

Néhány hé mányparti p

ettől a minis nagyobb dis feketeszeszre

Ez a politiku meg feladatá tokában lesz

csak azokat előállításava koznak, de a

akik közvetl venciókat él

Még nem biztos, hogy meg tartják-e a Cionista világkongresszust

Szokolov az Actionscomité ülésén az amerikai akcióra való tekintettel a kongresszus elhalasztását kívánta,

de az amerikai cionisták már nem beszélnek a kongresszus elhalasztásáról, hanem készülnek a választásokra. Henderson genfi útja miatt stagnálnak a Jewis Agency és a kormány tanácskozásai

Az olasz cionisták Abbáziában szeretnék a Világkongresszust megtartani

London, január 19. Csütörtökön, január 14-én a cionista Aktionskomité Londonban rendkívüli ülést tartott. Minthogy az Aktionskomité elnöke, Leo Motzkin orvosai tanácsára a francia Rivieran tartózkodik, az elnöki tisztséget H. Farbstein, volt szejm képviselő látta el. Az Actionskomité amerikai tagjai, valamint a palesztinai klal cionisták és a mizrahi tagok nem jöttek el a gyűlésre.

Akik megjelentek

Megjelentek: Dr. Chaim Weizmann, a cionista világszervezet elnöke, Nachum Szokolov, az Exekutive elnöke, továbbá az Exekutive tagjai: Lazarus Barth, Rabbi M. Berlin, Prof. S. Brodetsky, S. Kaplansky, Felix Rosenblüth és J. Sprinjak.

A Jewish Agency exekutívje részéről megjelentek: Dr. Maurice B. Hexter, dr. Werner Senator. Az Aktionskomité részéről: Dr. Schmarya Levin (Haifa), Kurt Blumenteld (Berlin) H. Farbstein (Warschau), Rev. J. K. Goldbloom (London), dr. Alexander Goldstein (Párizs), I. Naiditsch (Párizs), dr. Anselm Halpern (Stanislaw), M. Nurock (Riga), dr. Nathan Melzer (Lemberg), L. Szkolnik (Tel Aviv), A. Arje Tartakower (Lodz), N. Twersky (Tel Aviv), A. Harziel (Tel Aviv), A. Reiss (Varsó), dr. Remez (Tel Aviv), I. Grünbaum (Varsó).

Jelen voltak továbbá az Aktionskomité póttagjai közül: Dr. B. Feiwel (London), dr. V. Jacobson (Párizs), Simon Marks (London), dr. I. Olswanger (London), dr. J. Hellmann (Riga), dr. A. Silberschein (Lemberg), Dov Hos (London), dr. N. Goldmann (Berlin), a Keren Hajjeszód igazgatója, dr. A. Hantke (Jeruzsálem), dr. M. D. Eder (London), a speciális politikai bizottság tagja.

A megnyitó beszéd

H. Farbstein héber nyelvű megnyitó beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy az Aktionskomité tanácskozásai bizonyára jó eredménnyel fognak végződni. Javasolta, hogy az értekezlet levélben üdvözlje a beteg Leo Motzkit és kívánjon neki mielőbbi javulást. A javaslat egyhangú elfogadása után Lord Melchetet parentálta el, amit az ülés tagjai állva halgattak végig. Ezután a világszervezet többi elhunyt tagjait bucsuztatta, elsősorban az amerikai cionizmus kiválóságát, Nathan Straust. Miután a gyűlést bizalmasnak nyilvánította, Nachum Szokolov emelkedett szószárra.

Szokolov expozéja a helyzetről

Szokolov mindenekelőtt bejelentette, hogy a mozgalom válságos pénzügyi helyzetben van, amin rendkívüli eszközök igénybevételével kell segíteni. A cionizmust és alkotásait, amelyek a zsidóság lényegét jelentik, meg kell menteni a zsidó nép számára. Nem lehet visszatérni a cionista munkának ama módszereihez, amelyek nagyon jók voltak a Balfour-deklaráció adása előtt, ma azonban már avultnak kell őket tekinteni. A cionista eszme már konkrét formákat öltött és elválaszthatatlanul össze van kötve a Palesztina-munkával. Nem szabad megrendíteni a Palesztina-munkát, amely a kolonizáció és a nevelésügy kitűnően bevált fundamentuma. Fel kell ráznunk a zsidó nép lelki ismeretét és minden potenciális erejét fel kell szabadítanunk a helyzet megmentése érdekében. Ha majd a zsidó nép annak a tudatára ébred, hogy mi firog kockán, bizonyára felelni fog Cion hívó szavára, ama Cionéra, amelynek álma, reményeit, könnyeit és dalait szentelte.

A kongresszus elhalasztását kívánja az Aktionskomité

Eros emberekből álló delegációt kell Amerikába küldeni. Az Egyesült Álla-

mok zsidósága, amely Palesztina újjáépítéséért eddig oly nagy áldozatokat hozott, bizonyára nem fogja cserbenhagyni a grandiózus művet ebben a kritikus helyzetben. Az a tény, hogy éppen szegény országok zsidói fokozták Erec Jisraeletért való teljesítményeiket, amellyel szól, hogy a helyzetet megfelelő energiával és elhatározással meg lehet menteni. Az Aktionskomité jól tenné, ha a véleménykülönbségek kihangsúlyozása mellett haladéktalanul munkába kezdene. Az amerikai Keren Hajjeszód sürgőssége érdekében az Exekutive azon a véleményen van, hogy a kongresszus terminusát néhány hónapra ki kell tolni.

Dr. Weizmann jelentése

Dr. Weizmann a legutolsó Aktionskomité-ülés óta történt politikai fejlődésről adott áttekinthető képet. Ismertetett a Jewish Agency és az angol kormány között eddig még be nem fejezett tárgyalásokat és kijelentette, hogy a politikai bizottságba hajlandó a hozzáintéendő részletkérdésekre is felelni.

Dr. Weizmann jelentését kiegészítette dr. Nachum Goldmann. Utána dr. Werner szenátor tett jelentést Palesztina financiai helyzetéről. Néhány napirendi kérdés elintézése után megnyitották az általános vitát, amelynek főbb szónokai Meyr Grossmann és Jichak Grünbaum voltak.

Megszakadtak az angol kormány és az Agency tárgyalásai

London, január 19. Tekintettel arra a körülményre, hogy Henderson angol

külgyminiszter, aki tudvalevőleg a Jewish Agency és az angol kormány között folyó tárgyalásokon az elnöki szerepet vállalta, Genfbe utazott. E miatt a tárgyalásokat, visszajöveteléig, elnapolták. Az eddigi diszpozíciók szerint Henderson leghamarabb egy hónap múlva tér vissza. Hír szerint ezt a tárgyalási szünetet Maurice Hexter tanár arra fogja felhasználni, hogy az Aktionskomité gyűlése után azonnal Palesztinába utazzon.

Az amerikai cionisták készülnek a kongresszusra

Newyork, január 19. Amerika cionista szervezete hivatalosan közli, hogy már eddig megtett minden előkészületet a kongresszusi választások zavartalan lefolyására. A kongresszusi választásokat január 25-én, vasárnap fogják megkezdeni az Egyesült Államok minden olyan városában, ahol a cionista szervezet csoportokat tart fenn.

Az olasz cionisták Abbáziában szeretnék a kongresszust

Róma, január 19. Olaszország cionista föderációja elhatározta, hogy a cionista világszervezetnek javaslatot fog tenni arra, hogy a XVII. cionista kongresszust Abbáziában tartsák meg. A javaslatban rámutatnak Abbáziának kedvező helyzetére. Olaszországnak ez a pontja ugyanis közel van ama országokhoz, ahol nagy zsidó tömegek élnek. Olasz kormánykörökben a cionista kongresszusnak olasz földön való megtartása iránt rendkívüli szimpátiával viseltetnek.

Egy amerikai demokrata képviselő a munkanélküliek részére külön hadsereg felállítására tett javaslatot

Washington, január 19. Waller demokrata képviselő javaslatot terjesztett az amerikai képviselőház elé, amelyben a munkanélküliség enyhítése érdekében negyedmillió új hadsereg létesítését ajánlja, melynek tagjai a munkanélküliek sorából kerüljenek ki és a regu-

láriss hadsereg mellett a biztonsági szolgálat ellátására alkalmaznák. A hadügyminiszter energikusan a terv ellen van, mert ez az új hadsereg évi további 26 millió dollár többletköltséget jelentene és ezenfelül kedvezőtlenül befolyásolná a reguláris hadsereg szellemét.

Bécs: az öngyilkos sztárok és művészek városa

Az osztrák főváros legkiválóbb színészei lettek öngyilkosok

Bécs, január 19. Önkéntes visszatérés Istenhez — ezzel a megjelöléssel írta körül egy filozófus az „öngyilkosság” szót, avégből is, hogy azt a motívumot, mely a beteges vagy egész séges agyvelőt arra ösztönzi, hogy egy rosszul sikerült életet eldobjon magától, némileg szépitse. Még az olyan vidám hajlamu, látszólag pezsdülő életkedvvel és életszomjussal megáldott bécsi színész is áldozatul esett a becsvágynak, mint a kedves kis Margarete Koepcke, aki egy a színházi emberek nagy körét, — kik benne nemesak a művésznők, hanem az embert is becsülték, — mint a színházi közönség széles rétegeit a legmélyebb szomorúságba döntötte.

Sajátságos jelenség, hogy éppen Bécs, a régi színházi város könyvelhet el a Koepcke öngyilkosságához hasonló számos esetet.

Az első nagy kaliberű színházi művész és színházi költő egy személyben, aki leküzdhetetlen hipochondriájában kárt tett magában, Ferdinand Raimund volt, akinek agyába az a rögeszme fészkelte be magát, hogy egy

kutya, amely őt a Gútenstein melletti Pernitzben épült nyárlakása közelében megharapta, vesztéségen szenvedett. Kétségbeesetten kocsizott be Bécsbe, annak ellenére, hogy hűséges élettársa, Antonie Wagner mindent elkövetett, hogy kibeszélje férje kényszerkézzeit. Utközben Raimond Pottensteinben megállt, hogy az ottani vendéglőben töltse az éjszakát. Néhány órával később golyót röpített a fejébe és ámbár orvosi segítség igen gyorsan érkezett, öt nap múlva, 1836 szeptember 5-én kiszenvedett. Raimund kizárólag rögeszmének esett áldozatul, mert amint később kitűnt, a pernitz kutyanál nyoma sem volt a vesztésének.

Tulfeszített idegeinek, súlyos kedélydepresszióknak lett áldozatává Wilt Mária is, a legnagyobb énekesnők egyike, aki a bécsi Operaház kötelékébe tartozott, akinek hangterjedelmével csak teste térfogata versenyzett. Josef Helmesbergnek, a jókedvű bécsi filharmonikusnak sok gaudiomot okozó szavajárása volt: „Ha az ember körüljárja Wilt Mária, akkor

ez egy utazás a föld körül nyolevan nap alatt.” (Jules Verne regénye és az abból készült revü: „Utazás a föld körül nyolevan nap alatt” volt ezidőtájt az évad szenzációja.) Ámbár a természet a mozdulataiban is meglehetősen masszív, nagy énekesnőre nem igen pazarolt külső bájokat. Wilt Mária mégis elbűvölte közönségét a lehető legmerészebb magasságot elérő szopránjának példátlan szépségével, mely a kis a-tól a háromszor vonalozott f-ig terjedt. Wilt Mária kortársaitól „az olasz iskola belcanto-jának utolsó reprezentánsa” nevet nyerte. Két évtizednél hosszabb ideig, az 1866-os háborus évtől fogva Wilt a bécsi Operaház oszlopos tagja volt. Néhány esztendővel később, 1891 szeptember 24-én az elmebaj egy hirtelen kitörésében a Zwethofban volt lakásának negyedik emeletéről leugrott és összetört tagokkal holtan terült el a következőn...

A napsugaras lelkű Harry Walden, a modern színházi művészek egyik legnagyobbja és legszeretettelibbje is, aki a közönséget, legelső sorban pedig a nőket, valóságos lázba hozta, a kokain- és morfiúmélvezet áldozatává lett, aminek következtében idegrendszere teljesen összeomlott. Harry Waldennel együtt a felesége, aki ugy látszik, végzetleges befolyást gyakorolt rá és aki Frieda Wagen név alatt a Theater in der Josefstadt-színház kedvelt tagja volt, szinte önként mondott végleg bucsút a világnak.

„Az „E finita la commedia!”-t a legzseniálisabb színházi emberek egyike is, akik valaha Bécsben működtek, aki az operett és a népszínház valamelyes Reinhardtja volt: Franz Jauner, az 1900-as esztendő egy téli napján szintén odakiáltotta az életnek. A nagy effektusok embere hatásos effektussal fejezte be földi pályafutását. Az államemlék visszatarthatott attól, hogy gazdag barátai előtt feltárja a Carltheater súlyos anyagi helyzetét; a jóbarátok bizonyára segítségére siettek volna.

A régi Burgtheaternek Pálffy gróf bérli idejében volt egy öngyilkossága: Küstner színész, aki egy kínos ügy, egy szerződésbontás miatt menekült el az életből.

Az utolsó két évtized alatt a színházi szerencsétlenségek krónikája néhány tragikus esettel bővült ki. Sokaknak emlékeztében él még a bájos, temperamentumos Tilly Kutschera halála, akinek szerelmi bánata adta kezébe a mérgegyalut. Az ő példáját követte a bécsi Volkstheater madonnaszerűen szép művésznője: Emma Boite. Hozzájuk csatlakozott a vidéki színházok két tagja: Ella Perr és Ella Köry. Azután vált meg önként, minden alapos ok nélkül az élettől Marie Dewal, akit egyszere üldözési mániá fogott el, pályatársait és barátait segítségül hívta, hogy védjék meg a detektívek megfigyelése ellen. Azután egy ugrás a vízbe — és megszábadult minden rémképtől.

„A német diákok nem ivással, hanem komoly tanulással foglalkoznak.” Berlinből jelentik: A loebeni diákszövetség tiltakozást jelentett be az Ufa „Ich liebe, du liebst, er liebt” című nagy sikerű filmje ellen és annak betiltását kérte. A diákszövetség szerint a film hamis színben mutatja be a német diákság életét, amely a darab szerint ivásból és szerelmi kalandokból áll. Holott a diákok nagyrésze komoly munkával foglalkozik és egyetemi éveit is saját keresetéből tartja fenn magát. Ugyanígy kifogást emeltek az „Alt Heidelberg” című film ellen is.

Megszűnt a dél-walesi bányász-sztrájk. Londonból jelentik: 150 ezer dél-walesi bányamunkás 18 napig tartott sztrájk után ismét felvette a munkát.

Kétszáz halalos áldozata van a mexikói földrengésnek. Newyorkból jelentik: A mexikói földrengésnek több mint száz halalos áldozata van. A telefon- és táviró összeköttetéseket az elpusztított területekkel sikerült helyreállítani. A károk felbecsülése most van folyamatban. A kormány segítőakcióit a társadalmi egyesületek is támogatják. Az Associated Press újabb kormánykommunikéit közöl, mely szerint a földrengés halalos áldozatainak száma elérte a kétszázat.

Háromheti sz

Joffre telték

Jelenték

Bucuresti-Buk

Uj Kelet tudos szünet után ma nyitlak a parlament ülést úgy a kar Joffre francia n telték. A honaty rimált hangulat ból parlamenti nek magyarizat és a parlament ságában, mint a gyaszban keresb

A szenátusba táltta el a világh legkiemelkedőbb olvasta azt a tá natus nevében tezett. A szenát a távirat szöveg olvasta a legfőb zatát, amellyel szerinti szenató

Mihalache j jesztette ezután vny néhány sz ról szóló törvén A kamarában elnök parentális képviselők állva emlékbeszédet. nők bejelentette tianu Vintila h

Wandery

„Uj vil

Brüsszel, jan

volt belga szoc tegnap előadás európai helyzet zódésének adott világháboru ber niszterelnök a b föbb biztosítéká látná, ha a olyan tényleges

Tolsztoj

rü

so

A nagy író az orosz la

Moszkva, jan gróf halálának alkalmából az tárgyalják az amelyek a nagy ságról alkotott következtetni. kétségtelenül b toj — akár csal ves rokonszeny felé, ami külön derült ki, amik szemita támadó őt fel állásfogl

Egy párisi la amikor Tolszto hagyta hetvene hogy megtanul tamentumot er ni. Az akkori dr. Minorhoz időn keresztil diákok megszé folytatta nála. Később F. Go irodalomtudos tudását és ann e tanulmányok tott antiszemita

Háromheti szünet után újra megnyílt a parlament

Joffre marsall emlékének szentelték a parlament első ülését

Jelentéktelen interpellációk hangzottak a kamarában

Bucuresti-Bukarest, január 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Három heti szünet után ma délután ismét megnyíltak a parlament kapui. Az első ülést egy a kamara, mint a szenátus Joffre francia marsall emlékének szentelték. A honatyák meglehetősen depimált hangulatban kezdték meg új parlamenti tevékenységüket, aminek magyarázata inkább a kormány és a parlament sorsának bizonytalanságában, mint a Joffre halála fölötti gyászban kereshető.

A szenátusban Bratu elnök parentálta el a világháborúnak ezt az egyik legkiemelkedőbb figuráját, majd felolvasta azt a táviratot, amelyet a szenátus nevében Joffre özvegyéhez intézett. A szenátorok tudomásulvették a távirat szövegét, majd az elnök felolvasta a legfőbb semmitőszék határozatát, amellyel Petala tábornokot jogszerezinti szenátorrá proklamálják.

Mihalache belügyminiszter betérjött azután a közigazgatási törvény néhány szakaszának módosításáról szóló törvényjavaslatát.

A kamarában Pop-Csicsó István elnök parentálta el Joffre marsalt. A képviselők állva hallgatták végig az emlékbeszédet. Ezután Pop-Csicsó elnök bejelentette, hogy az elhunyt Bratianu Vintila helyébe Jean Th. Florescu volt igazságügyminisztert, mint a liberális párt listájának második jelöltjét Ilfov vármegye képviselőjének proklamálták.

Florescu szót kér és bejelenti, hogy bár Bratianu Vintilától elvi ellentétek választották el, mégis kegyelettel adózik a nagy államférfiu emlékének. Végül hangsúlyozza, hogy lelkiismereti kötelességének tekinti résztvenni a parlament munkájában és objektív kritikát gyakorolni a kormány tevékenysége fölött.

Lotar Rădăceanu szociáldemokrata képviselő elpanaszolja, hogy a buhusi postógyárnál történt kilengések dossziéját még mindig nem sikerült megkapnia.

Calinescu belügyminiszter megígéri, hogy az iratokat huszonnégy órán belül a szociálista képviselő rendelkezésére fogja boesátani.

Ceausoglu lupista az Ordinea ismételt elkobzása ellen tiltakozik. Rámutat arra, hogy az alkotmány biztosítja a legteljesebb sajtószabadságot. Mindenkinek jogában áll gondolatait és véleményeit szabadon kifejezni és terjeszteni. A nemzeti-parasztpárt annak idején a törvényességért és a sajtószabadságért küzdött, hogy most mindkét programpontját lábbal tiporja.

HALLO!

Rádióamatörök!



Rádió előfizetése 1931-re nem kerül pénzébe!

Mi az eljárás?

Ha 1931. január 31-ig egy sorozat TUNGSRAM-BARIUM-lámpát, vásárol legalább 850 Lei értékben, úgy a Tungfram S. A. megtéríti önnek egy fél évi költségét, ha azonban ezen idő alatt 1700 Lei értékben vásárol egy sorozat, TUNGSRAM-BARIUM-lámpát, úgy megtéríti egy egész évi elszámtelt költségét.

Forduljon bármely Tungfram elárúsítóhoz, mindannyian megvannak bízva ezen kedvezmény megadásával.



TUNGSRAM BARIUM

Wanderwelde:

„Uj világháboru nem fenyeget“

A francia szocialisták a hadikiadások ellen foglaltak állást

Brüsszel, január 19. Vanderwelde volt belga szocialista miniszterelnök tegnap előadás keretében taglalta az európai helyzetet s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy új világháboru nem fenyeget. A volt miniszterelnök a béke tartósságának legfőbb biztosítékát mindenesetre abban látta, ha a versaillesi diktátumot olyan tényleges békeszerződéssé alakíthatják át, melynek területi határolmányai ellen egyik ország politikai közléte se elégedetlenkedjék.

Párizs, január 19. A francia szociáldemokraták kongresszusa 2161 szavazattal 1286 ellen utasításba adta a parlamenti frakciónak, hogy a francia hadügyi kiadások ellen foglaljon állást.

Párizs, január 19. Tolsztoj Leó gróf halálának huszadik évfordulója alkalmából az orosz lapok felelevenítik Tolsztoj emlékeit

Tolsztoj Moszkva főrabbiától tanult héberül, de haragudott Dreyfusra, hogy sok lármát csinált

A nagy író halálának huszadik évfordulója alkalmából az orosz lapok felelevenítik Tolsztoj emlékeit

Moszkva, január 19. Tolsztoj Leó gróf halálának huszadik évfordulója alkalmából az orosz sajtóban élénken tárgyalják azokat a nyilatkozatokat, amelyek a nagy orosz írónak a zsidóságról alkotott véleményére engednek következtetni. Ezek a nyilatkozatok kétségtelenül bizonyítják, hogy Tolsztoj — akár csak Dosztojevskij — kevés rokonszenvvel fordult a zsidóság felé, ami különösen oly időpontokban derült ki, amikor valamilyen antiszemita támadással szemben kérték őt fel állásfoglalásra.

valószínűleg a jasnapoljanai környezet volt az oka, hiszen maga Tolsztoj felesége, Sofja Andrejevna sem mulasztott el egyetlen alkalmat, hogy ilyen irányu meggyőződését fennen hangoztassa.

Tolsztoj magatartását két konkrét eset illusztrálja leginkább. Amikor Ukrajnában egy izben éhínség dühöngött, az orosz írók körében felmerült a gondolat, hogy egy nagyszabásu munka kiadásával siessenek segítségére a nyomorgó zsidó kolóniáknak. A legnevesebb orosz írók, költők, művészek és tudósok önként ajánlották fel közreműködésüket, sőt külföldről is érkeztek irások a munka részére. Így Emile Zola lángoló szótátot küldött, amelyben az emberszeretetet szent parancsának fontosságát hangoztatta, csak a jasnapoljanai remete zárkózott el mereven mindenféle közreműködés elől. A másik eset pedig Dreyfus kapitány ügyével volt kapcsolatos, amikor is barátai eredménytelenül igyekeztek őt rávenni, hogy az igazságtalanság ellen felemelje szavát. Ellenkezőleg: ismételt hangoztatta, hogy a „Dreyfussardok“ és a

zsidók tulságosan nagy lármát csapnak ebből az ügyből. „Börtöneinkben számtalan ártatlanul elítélt ember szenved, hogyan lehetséges, hogy a vi-

lág lelkiismerete ezekről hallgat és csak Dreyfus miatt lázadozik, mintha ő volna az egyetlen ártatlanul elítélt az egész világon...“

Ideiglenesen szabadlábra helyezték Biró Károly építész, az élesdi kettősgyilkosság gyanúsítottját

Élesd, január 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy az élesdi gyilkosság ügyében tartóztatták Biró Károly építésmestert, aki ellen komoly bizonyítékok merültek fel. Az építész lakásán talált véres ruhadarabokat a rendőrség Kolozsvárra küldte át, hogy a vegytani intézet tüzetes vizsgálatnak vessen alá azokat.

keltő intézkedést fogantatott ezzel kapcsolatban. Amíg a vegyvizsgálat eredményét a kolozsvári vegytani intézet nem hozza az ügyészség tudomására, az ügyészség elrendelte Biró szabadlábrahelyezését. Biró azonban továbbra is felügyelet alatt marad és nem szabad elhagynia Élesdet. Az ügyészség intézkedése feltűnést keltő, mert a Biró elleni bizonyítékok rendkívül súlyosak.

A spanyol kormány tárgyalásokat kezdett az ellenzéki pártokkal a választásokon való részvételük biztosítására

Berenguer cáfolja visszalépésének híret, ellenben az ellenzéknek a polgári szabadságjogok visszaállítását igéri. Ismét esett a pezeta árfolyama

Párizs, január 19. A Matin madridi távirata szerint a kormány a választások előkészítése során megkezdte tárgyalásait a spanyol ellenzéki pártokkal, hogy ezeket a választásokon való részvételre bírja. A kormány felajánlotta az ellenzéknek a polgári szabadságjogok visszaállítását, a cenzura megszüntetését és az ostromállapot feloldását. Az ellenzéki pártok még nem nyilatkoztak a kormány ajánlatára.

niszter a gazdasági élet tényezőit okolja a valuta elértéktelenedése miatt, akik a kormánytól pénzügyi téren megtagadják támogatásukat.

London, január 19. Madridi jelentés szerint Berenguer tábornok miniszterelnök újólag megcáfolta a külföldi lapok azon híret, hogy kormányával együtt vissza akarna lépni.

A tegnap kiadott kormánykommüniké hangoztatja, hogy az országban rend és nyugalom van s a kormány nyugodt atmoszférában készíti elő a választásokat.

Párizs, január 19. A spanyol pezeta újra esett. A spanyol pénzügyi

ld körül nyolevan Verne regénye és ü: „Utazás a föld alatt“ volt ezidő-ciója.) Ambár a aitaiban is megle-nagy énekesnőre első bájákat. Wilt te közönségét a magasságot elérő átlán szépségével, háromszor vonalo-ilt Mária kortár-ola belcanto-jának sa“ nevet nyerte. szabb ideig, az fogva Wilt a bés- tagja volt. Né- ssőbb, 1891 szept- ebaj egy hirtelen offban volt laká- etéről leugrott és oltan terült el a

Harry Walden, művészek egyik szeretetreméltóbb- et, legelső sorban ggal lázba hozta, nélvázat áldozatá- etkeztében ideg- zeomlott. Harry felesége, aki egy befolyást gyako- da Wagen név- Josefstadt-szín- lt, szinte önként ut a világnak. amedia!“-t a leg- emberek egyike en működtek, aki npad valamelyes ranz Jauner, az teli napján szín- letnek. A nagy tásos effektussal afutását. Az ál- tta attól, hogy feltárja a Carl- helyzetét; a jó- gitségére siettek

nek Pálffy gróf gy öngyilkossá: egy kínos ügy, tás miatt mene-

ed alatt a szín- k krónikája né- bővült ki. So- él még a bájos, illy Kutschera mi bánata adta Az ő példáját heater madonna- sznője: Emma akozott a vidéki Ella Perr és ált meg önként, küil az élettől vszerre üldözési társait és bará- egy védjék meg elése ellen. Az- e — és megsza- ptól.

nem ivással, hal foglalkoznak.“ ben diákszövet- be az Ufa „Ich“ című nagy si- s annak betiltá- g szerint a film e a német diák- b szerint ivásból áll, holott a diá- punkával foglal- latt is saját ke- gát. Ugyanilyen Heidelberg“ ei-

alesi bányász- entik: 150 ezer 18 napig tar- felvette a mun-

ozata van a me- wyorkból jelen- nek több mint n. A telefon- és az elpusztított lyreállítani. A van folyamat- akelőit a tár- amogatták. Az kormánykom- rint a földren- száma eléri a

Kávéházi típusok

Sohasem ül egyedül és soha nem ül ugyanahhoz az asztalhoz. Gyakran sorba jár az összes asztalok, igazolva, hogy nem stabil természet, nyughatatlan, mondjuk így: ideges ember. Néha egyedül marad az asztalnál és akkor leolvashatja az ember az arcáról, hogy mennyire nem szívesen ül így, még az újságolvasáshoz is, amelyhez pedig senkinek semmi köze nincsen, társaság kell, mert ő spontán, erőteljesen vágyik véleményét közölni valakivel. Ember, aki mindent kommentál, akinek mindenről véleménye van. Egyszóval: világ nézete van. Világnézete, amely pregnáns, sőt agresszíven kifejezésre vágyik. Annaira agresszíven, mely maga mellett semmi más világnézetet nem tűr el. Erőszakos és agitatorikus világnézet.

Körülfötte zsbong az emberek sokfélesége. Hétről-hétre új divatok tűnnek fel mellette és mulnak el. Mindegyikről beszél és mindegyik csak erősíti világnézetét. Ahogyan mondani szokták: világnézetileg abszolút kiegyensúlyozott egyéniség.

Beszél:
— Valóságos lélekrombolás, hitpusztítás, olyan, amely már az erkölestelenség határos, ami itt folyik. Háborus filmek. Abszurdum.

Kérdjük:
— Miért? megnézte talán az egyiket?

Ó: Még erőszakkal sem hurcolhat engem oda. Nem olvasok háboruellenes könyvet. Nem nézek meg háborus filmet. Ha még úgy dühöngne is ez a divat, ha bekövetkezne, hogy csak háborus filmeket vetítenének, csak háborus könyveket nyomtatnának, nem járnék egyáltalán moziba és nem vennék könyvet a kezembe.

En és a többiek: Hogyan, hát ezt nevezni Ön hitiprának? Lélekrombolásnak? Ez az, ami határos az erkölestelenséggel?

Ó (teljes nyugalommal). Természetesen én nem abból a fajtából származom, mely a legszembetűnőbb ösztönök akarja kiirtani az emberből. Nem a nyavalygók, az álmodozók, az érzélgősök fajtájából. Hohó, nem ilyen ám az élet. Az élet kegyetlen és öserőkből telített. Az élet pedig az ember. Az ember tehát kegyetlen és öserőkből telített...

En és a többiek: Az állat is. Sőt az állat foképpen az.

Ó: És ez legtisztább erkölcsi állás pont. Önök elstilizálják, elposványosítják az emberben azt, ami ősi, ami vad, ami romantikus, ami fenséges. Az öserőt, a győzelemre vágyó energiát...

En és a többiek: Tehát háboruzni kell. Tehát ölni kell. Tehát 13 millió embernek kell meghalnia ágyu és gázharcban.

Ó: Igen, ez az élet. Minden egyéb posvány és erkölestelen.

A többiek, akik valamennyien végigélték a háborút és ályuggatták magukat különböző fajta lövedékektől, nekítüzesedve, össze-vissza. Nekem mondja ezt? En itthagytam családot, menyasszonyt, egzisztenciát. Ajultta vertek a fogságban. A lövészárokból mellettem örült meg a legjobb barátom. Meggyilkoltam ártatlan embereket. Remarque, Gázharc. Lánkereskedelem. Szörnyűségek. Harminc baka megrohant egy nyolevanéves vénasszonyt. A bakám egy szerb fejét vitt magával a kenyeres zsákban a szerb frontról az orosz frontra. Büzlött tőle a vonat. Egyszerre egy század fulladt meg a gázban.

Ó: (fölelyesen). Mindezt én is átéltem. Gyönyörű volt. És mennék még egyszer. Meghalni. Esméért. Látni hősies küzdelmeket...

En a többiek: Szadizmus.

Ó: (Felháborodva). Önök valamennyien zsidók. Destruktív, gyáva korcsok. Dekadens költészet és szerelmi tó-boly. Holdvilág és andalgás. A legszebb a brüsszk erő. Fogat fogért, szemet szemért. Elzsidósították az irodalmat, a filmet, az embert...

Egyik, a többiek közül: Nem is vagyok zsidó...

Ó: Annál szomorubb... Bedőlnek divatoknak... Irodalmi, háborus divat és film, háborus divat... Látja Németországban nincs így... Ott beültik, ott cenzurázzák...

En és a többiek: Divat? És éppen Németországban? Ahól szocialisták és kommunisták 14 millió szavazatot adtak le? Ott ez divat?

Ó: A többség tiltja be. A Hitlerék. A bátrak, a romantikusok, a harcosok...

En és a többiek: (rábeszélően). De uram, hiszen nyomor van, hiszen embe-

rek halnak meg éhen, hiszen kartellek és merényletek vannak, szédületes krízis van mindenütt és kin az élet! És magának csak a háboru hiányzik?

Ó (mond valamit, de a többiek már nem hallgatják. Egyesek, én is eltávo-zok a kávéházi asztaltól.)

En és a többiek: (akinek világnézete van, újra egye-dül fog ülni az asztalnál, olvasva az újságokat és várva valakit, akinek véleményét elmondhassa. Embertípus abból a fajtából, melynek most az egész vilá-

gon konjunkturája van. Sok embert, nagyon sok társaságot találhatna, ahol a véleménye mindenkiével megegyezik. De ő nem ezt akarja. Ő ellentmondani, ráoktrojálni, véleményt nyilvánítni, agitálni akar. Ember, akinek világnézete van. Kávéházi típus, anno 1931. És szemén valóságos művészettel tartja a monoklit.

Mert ennek a kávéházi típusnak monoklija is van.

(— laj)

Módosítják az álláshalmozási és uzsora-törvényjavaslatokat

Bucuresti-Bukarest, január 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint a lupta értesül, a kormány elhatározta, hogy a kamara által már megszavazott álláshalmozási törvényt a szenátusban való tárgyalása során lényegesen módosítja, illetőleg enyhíti. Emlékeztet, hogy például a kolozsvári liberálisok lapja élesen támadta a törvényt amiatt, mert szerinte a kisebbségek malmára hajtja a vizet, amennyiben ha megtiltják, hogy egy és ugyanazon személy több állást be-

töltsön, a csatolt területeken kisebbségeket kellene a megüresedő helyekre kinevezni, ez pedig veszélyeztetné a romanizálás ügyét. Ugy látszik, hogy a kormány — a demokratikus és alkotmányos — magáévá tette ezt az érdekes érvelést.

Ugyancsak lényeges módosításokat szándékszik a kormány eszközölni a kamarába már beterjesztett kamattörvényen is, amely ellen éles bírálatok hangzottak el pénzügyi körökből.

Temesvár legújabb szenzációja: az első hangosfilm

Réshegyig menő harc a városi tanács és a magánkezekben levő Forum mozi között

Schmitz alpolgármester lapja és a Remarque-film

Timiscara-Temesvár, január 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A temesvári városi tanács volt az első, mely városi kezelésbe vette át a mozgósínházakat és ezáltal példát adott több erdélyi városnak arra, hogy hasonlóképpen növelje meg jövedelmét. Temesvárt évek óta kereszttel még a legbefolyásosabb embernek sem sikerült elérni azt, hogy legalább egy magánmozi létesüljön, hogy ezáltal a konkurrenciá folytán jó filmek is kerülhessenek bemutatásra Temesváron. A város így kezei között tarthatta a publikumot és éveken keresztül Temesvár arról volt híres, hogy a legrosszabb kiselejtezt filmek itt kerülnek vetítésre. Természetesen a közönség részéről állandósultak a panaszok, amit végül Bukarestben is meguntak és az illetékes minisztérium végre kiadta Temesvár részére az első magánmozi koncesszióját.

Hangosfilm, mint újítás 1931-ben

A város a bukaresti döntés előtt kapitálálni volt kénytelen és a maga részéről is kénytelen volt elismerni Maitre Jennáknak, az új mozi létesítésére vonatkozó engedélyét. Ez az engedély azonban megelégedő utításokra is készítette Temesvárnak a modern technikai vívmányait mindég támogató városi tanácsát. 1930. év végén Temesvár városi tanácsa azzal kezdeskedett publikumának, hogy bevezette a hangosfilmet Temesváron. A technika vívmányai iránt táplált szeretet ugyanis nem ment odáig, hogy a városi tanács még jóval azelőtt bevezesse a hangos filmet, míg a világ és az ország összes többi részében a közönség már talán meg is unta. És ez a korszakalkotó újítás csak néhány héttel előzte meg, hogy a konkurrenciá megnyitotta moziját. Az a hír járta ugyanis, hogy az új mozitulajdonos hangosfilmeket óhajt vetíteni és Temesvár városa attól tartott, hogy ebben az esetben aligha lesznek zsufoft házaik, mert a közönség renitens természetű és még akkor sem hajlandó esztendőket óta kiselejteztet filmeket végigszenvadni, ha azokat a városi tanács saját kezelésében tárja elébe.

Harc a magánmozi ellen

Ilyenformán, mikor a Fórum-mozgó megnyitott, már a gyárvárosi városi mozi-ban is megjelent az első hangosfilm. És aztán megkezdődött a versengés a város jónéhány mozija és a Fórum-mozi között. Egészen nyilvánvaló, hogy ebben a szabad versenyben a magánmozi tulajdonosa huzza a rövidebbet. Mert míg a magánmozi csak jó filmekkel harcolhat konkurrenciája ellen, addig a városi tanács hivatalos hatalmának teljes latbavetésével próbálja meg, hogy az új vállalkozás sikertelen maradjon.

A Fórum-mozi ellen nap-nap után újabb és újabb vizsgálatot indítottak, különböző címeken. Előbb a jegyek körül volt a baj, majd a város mindenáron azt akarta bebizonyítani, hogy a Fórum mozi tüzveszélyes. Jónéhány bizottság szállt ki a mozihoz, azonban, egyik bizottság sem tudta rábizonyítani a Fórum-mozgó helyiségére, hogy az tény leg alkalmatlan filmzésre. És a város végül fel kellett adja a harcot.

Schmitz Ferenc kirohan

A fegyverszünet azonban nem tartott sokáig. Schmitz Ferenc alpolgármester volt az, aki kampányt indított a magán mozi ellen. A napokban ugyanis újabb vizsgálatot rendeltek el a tüzveszélyesség megállapítására és ezzel kapcsolatban az egyik temesvári német napilap, mely tudvalevőleg Schmitz Ferenc hivatalos lapja, feltűnően támadó cikket írt a mozi ellen. Temesváron kinos feltűnést keltett, hogy a kisebbségi közönség részéről alpolgármester rohan ki, holott Schmitz alpolgármestert főképpen a kisebbségi voksok segítették be méltóságába. Ugyancsak Schmitz Ferencnek tulajdonították azt is, hogy a napokban két jól öltözött és magát megnevezni nem akaró sváb fiatalember megjelent a Fórum-mozgóban és azzal fenyegették meg a mozi tulajdonosait, hogy pozdorzájává zuzzák a Fórumot, ha vetíteni meri a Remarque-filmet. Feltűnő, hogy ugyanakkor Schmitz alpolgármester mindenáron a városi mozinak akarja megszerezni a Remarque-film vetítési jogát.

A magánmozi ellen indított hajszá semmisetre sem segíti elő, hogy Schmitz Ferenc alpolgármester népszerűvé váljon Temesváron.

JANUÁR 31-ÉN TARTJAK MEG A ZSIDÓ KÖRHÁZEGYESÜLET, A NŐEGYLET ÉS ÁRVAGONDOZO EGYÜT TES BÁLJÁT

Közöltük már, hogy az ideai bál szezon kiemelkedő eseménye lesz a Zsidó Körházegyesület, a Nőegylet és Árvagondozó együttes bálja, amelyet január 31-én rendeznek meg a Newyork termeiben. A napokban olyan híreket korportáltak a városban, hogy a bált nem fogják megtartani. Ezzel szemben a bálrendezés annak közlésére kért fel bennünket, hogy a tánc estélyt a jelzett időpontban minden körülmények között megtartják és a rendező egyesületek közös bálkomitéja mindent elkövet, hogy ez az estély valóban felejthetetlen eseménye legyen Kolozsvár társadalmi életének.

Ha szolid és megbízható helyről akarja LIBAZSIR szilárdított, szerezni, írja meg vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kősz. szir és baromfiarokból Oradea, Saguna R. Alapítva 1913
Szállítás postán és vasúton saját bődében.

— Versenyfutás egy kolozsvári bank vezérigazgatói állásáért. László Endre és Király Géza felmentették a hamis eskü vádjá alól. Tizmillió hiány... „Demed“ gyógyszerárú lerakatnál; a kolozsvári iparos egylet dalárdája fel-lösségre vonja vezetőit; Nem érkezett Gyergyóba a beígért 3 millió. Fehér Gábor perli a Bancarát, Muth Gáspár megfizetett Totis Rezsőnek, Hová lett esiki tűzkárosultak pénze? Miért üres Magyar Színház? Radó Sándor Erőstő babéjaira pályázik, Félmillió kártér-tési per egy temesvári nőorvos ellen. Hinléder-Fels Akos az uri kártyás és még sok nagyszerű cikket hoz az Erdélyi Futár friss száma. Szögyényi Klára Endre országosan elterjedt, nivós lap minden városban kapható. Az Erdélyi Futár ára 15 lej. Kiadóhivatala: Cluj Berde ueca 2.

— A Haggibbor vivószakosztálya hó 24-én tartja meg táncos teaestélyt saját klubhelyiségében, Király ueca 28 szám alatt.

— Kinevezték Panama köztársaság új kormányát. Newyorkból jelentik: Panama új elnökét, Riccardo Alfaro volt washingtoni követet beiktatták hivatalába. Az elnök kinevezte Panama új kormányát.

— Egy hírneves newyorki színész szülővárosában rendőraltíznek esapott fel. Newyorkból jelentik: Harry Fender hírneves newyorki színész, a Broadway-színház hősszerelmese, akinek heti ezeröttszáz dollár fizetése volt, kilépett a színháztól és szülővárosában Saint Louisba ment, ahol a városi rendőrség kötelezőké-lépett be, mint rendőraltíz év köztársasági dollár fizetéssel. A színész erre a lépésre az alvilág elleni bosszúból határozta magát, mivel két saint louisi bandita menyasszonyát megátadta és mivel a nő védekezett a rablók ellen, agyonlő-ték.

— Eredménytelenek maradtak a lengyel-litván tárgyalások. Genfből jelentik: A lengyel-litván tárgyalások eredménytelenül maradtak. A konfliktus ügye most újból a népszövetségi tanács elé kerül.

— Aktív a német külkereskedelmi mérleg. Berlinből jelentik: A német külkereskedelmi mérleg aktív. Az export az elmúlt évben 1 milliárd száz millió márkával multa felül az importot.

— Ma tartotta záróülését az indiai alkotmányozó konferencia. Londonból jelentik: Az indiai alkotmányozó konferencia hétfőn tartja záróülését, amelyben Macdonald miniszterelnök beszédét keretében ismertetni fogja az India részére adandó alkotmányt.

„OLLA“ GUM..?
a világmárka megóvja Önt a nemibetegségek-től.

Kivételesen olcsó árajánlat

A művészet története

szerkesztik: Barát, Éber, Takács Z. 427 képpel, színes műmellékletekkel
657 nagy oldalon félbörkötésben
Ára 1500 lej helyett csak 550 lej.
Kapható az UJ KELET könyvosztá-lyában.

Dávid Golder

a szegény zsidófiúból lett nagystílű bankár életének regénye fölemelkedés-től bukásáig. Irene Nemirovszkaja regénye egyike az utóbbi évek legnag-yobb sikerű könyveinek

Ára füzve 136 lej,
Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztá-lyában.

Fé

HI

Uj Kelet
bánsági
Főszekerész
Felelős szer-
Bukare
Hátszegi
Ölkeinek után
megjelölés

— Változók
dapestről jelen-
tézett időjárás-
zékony időjárás-
sokkal. lényeg-
zással. Később
valószínű. A
ma délen 2 fo-

— Néha ér-

lehet nagy vag-
ból jelentik: S
milliomos asse-
lála után egész-
hogy férjenek
ezzel az elhun-
delmi szempont-
szerint tisztán
kifizetése után
gyontalan mara-
nagyobb nélkül
életet. Most eg-
dusgázdag lett,
száz Universal
szá, amit annak
értékeltent, ne-
ezeknek az árfo-
magasra emelke-
tékpapírért nyol-
pott.

— Amerikába
ják helyezni a
tonból jelentik:
mus tanulmány-
menti különböz-
vaslatában kivá-
munistapárt tör-
és a nem honos-
táknak az Egye-
azonnali kitiltás

— Akinek ha-
orvosa Artin dr
nyú, a normáli
béltszítást vég-

— Újabb bor-
kában. Newyork
kai Missouri áll-
történt. Ma
lencéves tanító-
hogy egy leány-
óta eltűnt, meg-
sai a tanító őss-
fogva lefelé a
azután az isko-
egy, hogy a sze-
nen megégett.
napon előkerült.
közésgben lévő n-
gatóba szüleinek

— Párizsban ó-
gebb munkásné-
Párizsi lapok
francia főváros
idősebb munkás-
százégy éves kor-
ellátja munkáját
ahol napi tíz fra-

— Vasúti kata-
ban a hóvihár mi-
A délkeletfrancia
zében egyik ál-
viharban két egy-
kocsi elszabadult
futott a párizsi g-
vonat kis menets-
könnyebb sebesül-
nyen végzetes
karambol.

A gyárigaz-
A kolozsvári tö-
előtt érdekes tár-
A dohánygyár
Nicolaie, rágalma-
címén feljelentés
dohánygyári mu-
ugyanis azt a hi-
gatóról, hogy ill-
épitette házat. A
lött nem jelent
elrendelte Stoica
sőbbi terminusra
kes per tárgyalás

és megbízható
ZSIR
KLEIN orth. kóser
Oradea, Saguna &
1913

as egy kolozsvári bank
llásáért. László Endrét
felmentették a hamis
Tizmillió hiány a
zeráru lerakatnál; A
egylet dalárdája fele-
ezetűt: Nem érkezett
igért 3 millió. Fehér
ancarát, Muth Gáspár
Rezsőnek. Hová lett a
ak pénz? Miért üres a
Radó Sándor Erődy
zik. Félmillió kártéri-
esvári nőorvos ellen-
os az uri kártyás és
rű cikket hoz az Eri-
száma. Szögényi Kris-
elterjedt, nivós lapja
kapható. Az Erdélyi
Kiadóhivatala: Cluj

or vivószakosztály
neg táncos teatélye
gében, Király uca
Panama köztársaság
Newyorkból jelentik
Riccardo Alfaro
követet beiktatták hi-
k kinevezte Panama
newyorki színész szü-
altisztnek csapott fel-
k: Harry Fender hir-
színész, a Broadway-
ese, akinek heti ezer-
volt, kilépett a szü-
sában Saint Louis
rendőrség kötelekbe
doráltiszt évi kéteze-
színész erre a lépés-
összúből határozta a
saint louis bandita
támadta és mivel a
blók ellen, agyonlő

nek maradtak a len-
ások. Genfben jelen-
ván tárgyalások ered-
tak. A konfliktus
népszövetségi tanács
et külkereskedelm-
elentik: A német kül-
eg aktív. Az export
milliárd száz millió
lul az importot.
zaróulását az indiai
erecia. Londonból
alkotmányozó kon-
ja záróulását, amely
nizsterelnök beszéde
ni fogja az Indiai
otmányt.

a világmárka
megóvja őnt
a nem-
betegségek-
től.

csó arajánlat
t története
Eber, Takács Z.
műmellékletekkel
félbörkötésben
ett csak 550 lej.
LET könyvosztá-
an.

older
l lett nagystíli
nye főlemelkedé-
ne Nemirovsky
többi évek legna-
könyveinek
136 lej.
204 lej.
LET könyvosztá-
n.

Kedden és szerdán a Magyar színházban: Félemelet balra | Sarkadi Aladár Énekés, táncos bohózat Kertész Mancsi szubrett-énekesnő bemutatkozása

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Változékony időjárás várható. Budapestre jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony időjárás várható kisebb havazásokkal. Lényegtelen hőmérsékletváltozással. Később a szelek gyengülése valószínű. A hőmérséklet Budapesten ma dében 2 fok Celsius volt.

— Néha értéktelen részvényekkel is lehet nagy vagyont szerezni... Newyorkból jelentik: Shelton Armoun amerikai milliomas asszony 1927-ben férjének halála után egész vagyonát arra áldozta, hogy férjének a hitelezőit kielégítse és ezzel az elhunytak az emléket kereskedelmi szempontból amerikai fogalmak szerint tisztán őrizzék meg. Az adósságok kifizetése után az asszony teljesen vagyonatlan maradt és közimunkával a leg nagyobb nélkülözések között tengede az életet. Most egyszerre váratlanul ismét dús gazdag lett, mert a hagyatékából négy száz Universal Oil részvény maradt vissza, amit annakidején a hitelezők mint értéktelen, nem akarták elfogadni és ezeknek az árfolyama nemrégiben olyan magasra emelkedett, hogy a négy száz értékpapírt nyolc és fél millió dollárt kapott.

— Amerikában törvényen kívül akarják helyezni a kommunizmust. Washingtonból jelentik: Az amerikai kommunizmus tanulmányozására kiküldött parlamenti különbizottság előterjesztett javaslatában kivánatosnak tartja a kommunizmapárt törvényen kívül helyezését és a nem honosított külföldi kommunizmusok az Egyesült Államok területéről azonnali kitiltását.

— Akinek hashajtóra van szüksége, orvosa Artin drageét ajánl, mert könnyű, a normálisnak megfelelő, alapos beltisztítást végez. Olesó!
— Ujabb borzalmas lineselés Amerikában. Newyorkból jelentik: Az amerikai Missiouri államban borzalmas lineselés történt. Maryville városka tizenkét éves tanítóját azzal gyanúsították, hogy egy leány növendékét, aki két nap óta eltűnt, meggyilkolta. A község lakosai a tanítót összekötözték és lábánál fogva lefelé a menyezetre akasztották, aztán az iskolaépületet rágyújtották, úgy, hogy a szerencsétlen ember elevenen megégett. A kislány a következő napon előkerült. Két napig a szomszédos községben lévő nagyszüleihez ment látogatni a szüleinek tudta nélkül.

— Párizsban dolgozik a világ legöregebb munkásnője. Párizsból jelentik: Párizsi lapok megállapítják, hogy a francia fővárosban dolgozik a világ legidősebb munkásnője, Bonnet kisasszony, százéves kora ellenére még mindig ellátja munkáját egy könyvkötészetben, ahol napi tíz frank fizetést kap.

— Vasúti katasztrófa Franciaországban a hóvihár miatt. Párizsból jelentik: A délkeletfranciaországi Chamonix közelében egyik állomásról hatalmas hóvihárban két egymásba kapcsolt vasúti kocsis elszabadult s a nyílt pályán belefutott a párizsi gyorsvonatba. A gyorsvonat kis menetsebessége miatt néhány könnyebb sebesüléssel végződött a könnyen végzetes katasztrófává válható karambol.

A gyárigazgató és munkás pere. A kolozsvári törvényszéken ma délelőtt érdekes tárgyalás vette kezdetét. A dohánygyár igazgatója, Ionescu Nicolae, rágalmazás és becsületsértés címén feljelentést tett Stoica Alexe dohánygyári munkás ellen. A munkás ugyanis azt a hírt terjesztette az igazgatóról, hogy illegális jövedelmeiből építette házát. A tárgyaláson a vádlott nem jelent meg. A törvényszék elrendelte Stoica elővezetését és későbbi terminusra halasztotta az érdekes per tárgyalását.

Sulyos diákszavargások voltak Jasiban Panait Istrati előadása miatt

A karhatalom és a tüntetők között összefüzésre került a sor
Bucuresti-Bukarest, január 19. Jasiban vasárnap délelőtt Istrate Panait, az ismert író a Trianon-mozgásban előadást hirdetett Radoveanu szociológussal együtt. A jasi diákok elhatározták, hogy megakadályozzák az előadást és nagy tömegekben gyűltek össze a mozgó előtt, majd tüntetni kezdtek. A karhatalom helyre akarta állítani a rendet és eközben több összeütközés is történt, melynek során a Traian kávéház és néhány üzlet kirakatát betörték és több sebesülés is történt, köztük egy amerikai állampolgárt kórházba kellett szállítani. A karhatalom végül helyreállította a rendet. Három letartóztatás történt.

— Eljegyzések. Weisz Irénkét Huedinről eljegyezte Rosenthal Maxi Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)
— Mármor Dinka Máramarosziget és Mármor Sulem Borsa jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A müncheni bíróság megkezdte Franz Tausend aranyesináló bünterét. Münchenből jelentik: A bíróság előtt ma kezdődött Franz Tausend aranyesináló bünterének tárgyalása, aki aranyesinálás céljaira másfél millió márkát vett fel hiszékeny emberektől. Tausend vizsgálati fogsága alatt a müncheni pénzverdében megismételte kísérletét s az eredményül kapott anyagban tényleg kimutatta az aranyat, de a szakértők erre nézve egy nyilatkozat, hogy az agyafurt ember minden elővizsgáztoságuk ellenére egy óvatlan pillanatban villámgyorsan becsémpézte az aranyat a kísérlethez használt anyagba.

— Aki a tejet nem szereti, Ovomaltineval ezt is megkedveli.

— Halálozás. Sulyos vesztés érte Hátszeg zsidó társadalmát Berkovits Rezső főállatorvos elhunytával, aki a cionista mozgalomnak és a hitközségi életnek egyik kiemelkedő egyénisége volt. Hosszas és kínos szenvedés után, hatvanhárom éves korában hunyt el a főállatorvos, akinek halálát Hátszeg és környékének egész zsidósága mély megdöbbenéssel vette tudomásul. Temetése 16-án a város lakosságának osztatlan részvéte mellett ment végbe.

N A P R Ó L - N A P R A

Bordeauxból jelentik, hogy a bayenai vasútvonalon egyik a spanyol határvidékről érkező gyorsvonat két kocsija kiskiltott s a pályát megrongálta. Emiatt az a vonat, amelyen a walesi herceg és öccse a spanyolországi Santander felé igyekeztek, hogy ott hajóra szálljanak, nem tudott idejében a spanyol határra érkezni. A hercegek táviratot adtak fel Santanderbe, kérve, hogy a hajó okvetlenül várja be érkezésüket.

A newyorki lapok rió de janeiroi jelentése szerint a brazilai kormány megvásárolta az olasz oceanrepülő légi flotta tizenegy hidroplánját. Olaszország a hidroplánokért cserébe 50 ezer zsák kávé kap Braziliától.

Tegnap ment végbe Budapesten az idei Baumgarten-alapítvány kedvezményezettjei névsorának publikálása. Eszerint megkapták 1931. évre a Baumgarten-díjat: Elek Arthur, Tersánszky Józsi Jenő, Juhász Gyula, Erdélyi József, Ilyés Gyula, Révész Béla, Salgó Ernő és Bartucz Lajos.

Berlin Lichtenberg városrészében a Siemens-koncern egyik gyárában tűz ütött ki s a raktárban felhalmozott oxigénpalackok explodáltak s élesztették a tüzet. Tűzoltóság és rendőrség nagy apparátussal vonult ki a tűzhöz,

— Ünnepeyre, felolvasásokra nem menjen el Anacot pasztilla nélkül, mert megvédi a fertőzőes torokbántalmaktól, influenzától. Egy fiola ára 37 lej.

— Inkább letartóztatta magát, sem hogy Indiába menjen. Londonból jelentik: A napokban olyan gyilkossági eset foglalkoztatta a londoni rendőrséget, amelyről nem történt gyilkosság. Egy Winifred Parrant nevű fiatal leány pár hónappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt. A családja magán detektívet fogadott a leány felkutatására, akik különböző jelekből arra a megállapításra jutottak, hogy a leányt meggyilkolták, de a holttestét nem tudták megtalálni. Pár nappal ezelőtt jelentkezett egy katona, aki elmondta, hogy Parrant kisasszonyt ő ölte meg, mivel szerelmes volt belé és nem akarta meghallgatni. Az ügygel a lapok is foglalkoztak, mire általános meglepetésre jelentkezett az állítólag meggyilkolt nő. Ez bevallotta, hogy azért nem adott életjelet magáról, mert szülei elleneztek a házasságát és ő titokban férjhez ment szerelméhez. A letartóztatott katona erre beismerte, hogy azért vállalta magát a gyilkosságra, mert ezredét Indiába helyezték át és ő nem akart velük menni, hanem inkább a letartóztatást választotta.

— Népszerű tudományos előadás. A Kautsky szociáldemokráta kultúrkör rendezésében szerdán, január 21-én este 8 órai kezdettel Salomon László: „Az individualizmus bölcsei és bolondjai” címmel az Építők Otthon (Patak uca 7.) nagytermében előadást tart. Belépés díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

melyet este fél tíz órára sikerült eloltani. A rendőri kordonon kívül tizezrekre menő tömeg nézte a hatalmas gyári tüzet.

James főtorzsorvos, az angol egészségügyi minisztérium tropusi orvosi tanácsadója előadást tartott a paralizis gyógyításáról. Hangoztatta, hogy a maláriaoltást a paralizis tökéletes ellenszerévé lehet fejleszteni. Az eddigi eredmények szerint a módszerrel az esetek 20 százalékában teljes gyógyulást értek el.

Kontantinápolyból jelentik, hogy Galata városrészben tegnap egy filmraktár égésénél tíz ember életét veszítette a lángok között. Négyen a többemeletes ház ablakából az uccára vetették magukat és sulyos sebesülésekkel kerültek el a következet.

A Niagara-zuhattagnál nagyarányú sziklaomlás történt, amely a zuhatag képét egészen megváltoztatta. Több száz tonna sulyu szikla vált le s a mélységbe zuhant.

Egy gyermekgyilkosságért halálra ítélt angol anyán nem lehet végrehajtani a halálos ítéletet, mert amint megállapították, áldott állapotban van. Gyermek születéséig most nem végzik ki.

— A zsidó főiskolai hallgatók teaestje. Szombaton este 9 órai kezdettel tartják meg a kolozsvári zsidó főiskolai hallgatók ezidei nagyszerűnek mutatózó első teaestjüket a Haggibbor Király uca 28. sz. alatti klubhelyiségében. A rendezőség, tekintve hogy külön meghívók nem lesznek kibocsátva, ezúton kéri az érdeklődők minél nagyobb számú megjelenését.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rossz szullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Bóra dühög az Adrián. Rómából jelentik: Az Adria északi részén bóra dühög. Erős szélrohamok az isztriai félsziget nyugati részén a parti országról egy gépkocsi a tengerbe sodortak. Három utasa a hullámok közé veszett. Velence felett napok óta sűrű, áthatlan köd terjeng. A vonatok nagy késésekkel érkeznek Velencébe. A Chiesa—Velence közötti gőzkompgoralom szünetel.

Bánági termény- és liszt piac

Bukarestben újból titokzatos dolgok történnek. Arról van szó, hogy Madgearu gabonaértékesítő projektuma a malmosok, a terményesek, a lisztkereskedők s egyszóval az összes érdekelt felek tiltakozása ellenére, állítólag a minisztertanács határozata eredményeként a napokban a parlament elé kerül. Erről az állítólagos tényről szóló hírek pár nap óta újból fenekestől felborították a piacot. A malmosok idegesek, kapkodnak s semmilyen gobanaváslást nem mernek eszközölni liszttermelés céljából. A terménykereskedelem viszont várakozó állápontra helyezkedett. Ebben a tekintetben különben a terménykereskedelmi ügynökségeknek kapóra jön az általános deprimált hangulat: a nagy üzlettelenség. Az Ausztria felé irányuló lisztexport tekintetében még semmilyen kedvező változás nem következett be. Egyelőre még mindig a magyar liszt dominál az ausztriai piacon. A kormány ebben az ügyben még semmilyen érdemleges eredményt nem tud felmutatni.

Lisztpiac: A lisztpiacra sem belföldi, sem külföldi vonatkozásban semmilyen változás nem állott be a múlt hét óta. A helyzet ugyanis az, hogy míg az exportliszt alig-alig jön manapság számításba, a belföldi lisztforgalmazás is a minimumra csökkent. Az árak emellett az üzlettelenség mellett természetesen újból estek. Eszerint a 30—70-es beosztású liszt 5.80, az 50—50-es 6.10, továbbá a nullás 6.80, a 2-es 6.20, a 4-es 5.40, a 6-is 3.50, valamint a korpa 2.50 és a takarmányliszt 3.00 lej zsákkal együtt.

Buzapiac: Kínálat kereslet nélkül. Az egész vonalon újabb ármorzsolódást várnak. A külföldi gabonaárak emellett ideges a hangulat s különösen az európai piacon tartanak attól, hogy rövidesen egy amerikai gabona invázó fogja ellepni a kontinens piacait. Az árak a bánági piacon a következők: 77-es buza 265, 78—79-es 275, 79—80-as (temes megyei) 285, 80-as felsőtorontali 300, míg az obessenyői 80 kg-os beosztású buza 335 lej. A budapesti tőzsdén szintén áresés könyvelhető el. Így a márciusi buza 14.55, illetőleg a májusi 14.19 pengővel került forgalomba. A csikágói tőzsdén ugyancsak esnek az árak s itten különben is állandó eséssel számolnak. Az árak a következőkben alakulnak: márciusi 82.00, májusi 84.00, a júliusi 67.12 cent.

A bánági ótengeri 240, ugyanez a paritásu kraiovai ótengeri 220 lej. Újtengeri, bánági 215, kraiovai 190 lej. A zab mindig tartja az árát 290 lejen. Erdélyi bab 600, krumpli 240 lej.

KÖZGAZDASÁG

Romániának pénz helyett hajókat ajánlanak

Kölcsön és hadikárpótítás fejében. Hogyan akarja Franciaország a kölcsönügyletet lebonyolítani. Egy német cég különös ajánlata. „Pénz kell nekünk és nem áru.

A cukrot, a szeszt és a vasutat is bérbe akarja adni az állam

Bucuresti-Bukarest, január 19. Párizsban kölcsönről tárgyal a kormány. A tárgyalások jelenlegi állása arra enged következtetni, hogy a kölcsön meg lesz, azonban most felvetették a harmadik nagy kérdést: milyen lesz ez a kölcsön? A bukaresti sajtó hevesen támadja a kormányt, mert a hírek szerint ez a kölcsön nem lesz a legelőnyösebb.

Arról van szó ugyanis, hogy a kormány nem pénzt kapna, hanem árut.

Igy két nagy kereskedelmi gőzöst emlegetnek és a Curentul erre vonatkozólag azt írja, hogy az nem lenne egyébb, mint egy olyan üzlet, amelyre az ország csak ráfizet. Pénz kell nekünk és nem áru — írja a Curentul — ha hajó kell, azt majd olcsóbban vásárolunk.

Blanc Aristid magasabb megbízásból 500 millió dolláros kölcsönre vonatkozólag kezdett tárgyalásokat, illetve még nem is tárgyal, hanem csupán a talajt készítette elő a terv számára. Ugy tervezik a kölcsönt, hogy biztosítékként az állam bérbeadja a tervbe vett enklonopoliumot, szeszmonopó-

liumot és a vasutakat. Ha a terv sikerül, ebben az esetben elkészül Románia ötéves gazdasági terve is, amelyen az általános gazdasági szanalás alapulna.

Ezzel kapcsolatban különösen célszerűvé vált az Adevurul mai számban megjelent cikk, amely egy német ajánlatról számol be, amely az elmúlt napokban érkezett meg a kormányhoz. Az ajánlat megállapítja, miszerint köz tudomásu, hogy a kormány elhatározta a román kereskedelmi flotta átszervezését és erre a célra hajókra van szüksége. A német cég — amelynek nevét a lap egyelőre nem közli — bejelentette, hogy

hajlandó a kereskedelmi flotta számára a megfelelő hajókat szállítani annak az összegnek a számlájára, amellyel Németország hadikárpótítás címen tartozik Romániának.

A lap értesítése szerint Károly király is tudomásu szerzett az ajánlatról, amelynek elfogadása valószínű, miután nagy anyagi könnyebbséget jelent az országnak.

Megnyit a Hermes menetjegyiroda.

A Hermes menetjegyiroda, mely néhány nappal ezelőtt Kolozsváron, dr. Feiler Béla vezetése mellett, a Bul. Reg. Ferdinand (v. Wesselenyi Miklós uca) 13. szám alatt megnyit, nemcsak a bel- földi, valamint külföldi 50 százalékos körutazási jegyek árusításával, hanem csoportos és egyéni külföldi kirándulások rendezésével is foglalkozni fog. Az új menetjegyiroda és pénzváltó üzlet utelvelek vizumoztatását és külföldi szállodákban szobák és penziók rezerv-

álását is előnyös feltételek mellett vállalja. Foglalkozik az iroda idegen pénzek vételével és eladásával, valamint az összes külföldi fűrőd- és nyaralóhelyekre a legelőnyösebb feltételek mellett fog átutalásokat és hitelleveleket átutalni. Az új iroda különösen a társas kirándulások rendezésével fog intenzíven foglalkozni és ebben az évben, husvét táján Palesztinába fog társas kirándulást eszközölni. Az iroda egyébként bármely utazási ügyben díjmentesen ad információkat. Telefon 29.

Színház—Művészet

Sarkadi Aladár Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, január 19. Kivételes eseményeket hirdet a színház heti műsora. Sarkadi Aladár, a budapesti Vig-színház első komikusá randul le hozzánk néhány napra, hogy egészen egyedülálló művészetének csodáiban mi is gyönyörködhessünk. Hogy nevethe-sünk végre egész szívünkkel egy olyan színésznek a tréfáin, aki csupa szív, csupa kedély, csupa derű.

Sarkadi Aladár volt már egyszer Kolozsváron, hét évvel ezelőtt. Akkor három estére kötötte le a színház. S a siker olyan nagy volt, hogy husz álló napig itt kellett maradnia Sarkadinak. A közönség nem tudott betelni az alakító képességnek, a komikus jellemek ábrázoló művészetének azzal a tökéletességével, amelyet ma Sarkadi Aladár reprezentál legtisztábban a magyar

színpadokon.

Kedden este lesz Sarkadi első fellépése. A Félemelet balra című, páratlanul mulatságos francia bohózatban fog fellépni. Ebben a ragyogó darabban mutatkozik be a színház új tagja, Kertész Mancsi szubrett-énekesnő is. Ez a darab megy szerdán is. Szombaton éjjeli előadásban egy pikáns francia operettben vendég szerepel Sarkadi. Az operett címe: Jobb mint otthon. S hogy a gyermekek is gyönyörködhessenek Sarkadi művészetében, szombat délutánra egy egészen új gyermekdarabot, a Dörmögő Dömötört tűzte ki a színház, amelyben parádés szerepe van a nagy komikus-nak.

A Sarkadi-előadások jegyei már most kaphatók az Ellenzék főtéri könyvkereskedésében.

A Domán Opera műsora

Szerda, jan. 21: Hoffmann meséi. Mircea Lazar, a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Péntek: jan. 23: Lakmé. Mircea Lazar, a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Vasárnap, jan. 25 (este): Mignon.

Hétfő, jan. 26: Ysi király.

Szerda, jan. 28: Sámson és Delila.

Péntek, jan. 30: Pillangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Makrancos királykisasszony. Vasárnap d. u. hat órákor érdekes előadás lesz a Magyar Színházban. Dr. Rad-

nay-Fényes táncanárak rendezésében először kerül színre a Makrancos király kisasszony című pantomimikai nagyballet, amelyben az iskola 50 babanőven déke lép fel, a táncanárak pedig modern táncokat mutatnak be.

Marica grófnő mozhelyárrakkal. Ma este a rég nem adott Marica grófnőt eleveníti fel a színház. A gyönyörű operett ezuttal 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárrakkal kerül színre, a címszerepben Karácsonyi Illyvel.

A szent láng. A Víg-színház idei szezonjának nagysikerű ujdonsága, A szent láng című hatalmas Maughamszínmű kerül színre csütörtökön este. Gyönyörű mese, mely életproblémák, izzó drámai feszültség és pompásnál-pompásabb szerepek jellemzik A szent lángot. Nálunk Janovics Jenő rendez-

a darabot s a szerepeket Poór Lili, Kaszab Anna, Szentgyörgyi Mária, Földényi László, Tóth Elek, Fekete Mihály, Forgács Sándor stb. alakítják.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Kedd fél 9: Félemelet balra. (Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Énekes, táncos bohózat. 22. Premier bérlet. Ssz. 150.)

Szerda fél 9: Félemelet balra. (Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Ujdonság másodikor. 26. B. bérlet. Ssz. 151.)

Csütörtök fél 9: A szent láng. (Ujdonság először. Poór Lili fellépésével. 23. Premierbérlet. Ssz. 152.)

Péntek fél 9: Első tavasz. (Esti előadás 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárrakkal. Ssz. 153.)

Szombat d. u. 3: Dörmögő Dömötör. (Gyermekelekedés, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Ssz. 154.)

Szombat fél 9: A szent láng. (Ujdonság másodikor. Poór Lili fellépésével. 28. A. bérlet. Ssz. 155.)

Szombat háromnegyed 11: Jobb mint otthon. (Operett-ujdonság először, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Bérletszűnetben, csak felnőtteknek. Ssz. 156.)

Vasárnap d. u. 3: Obsitos. (Operett-repriz 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárrakkal. Ssz. 157.)

Vasárnap d. u. 6: A makrancos királykisasszony. (Pantomimikai nagyballet, a dr. Radnay táncintézet 50 babanővendékének előadása. Rendes helyárrakkal. Ssz. 158.)

Vasárnap este 9: Régi nyár. (10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárrakkal.)

Hétfő fél 9: Jobb mint otthon. (Operett-ujdonság harmadszor. Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Csak felnőtteknek. Bérletszűnetben. Ssz. 160.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

A Magyar Színház mozijában két pompás attrakció film kerül vetítésre. Műsoron: Halálrózsák, dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Conrad Veidt, Walter Rilla és Verebes Ernő. Továbbá: Arva Juliska élete, filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Esther Ralston és James Hall. Helyárrak: 20 és 10 lej. Ez a kiváló és gazdag műsor már csak ma és holnap, szerdán kerül vetítésre 3, 5 és 7 órákor.

Kedd és szerda 3, 5 és 7 órákor nagy kettős műsor: I. Halálrózsák, dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Conrad Veidt, Walter Rilla és Verebes Ernő. II. Arva Juliska élete. Filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Esther Ralston és James Hall. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

Kedd, január 20.

Bukarest. 12: Grammfón. 16: Könyvnyű zene. 17:15: Zenekar. Rádiógyetem 19: Grammfón. 20: Zenekar. 20:30: Felolvasás. 20:45: Rádiózenekar. Wagner, Massenet, Kételbey művei.

Budapest. 9:15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 9:30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:45: Hírek. 4: Dreschler Ottó német meséi. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A fűtés kérdése háztartásunkban. Várkonyi László előadása. 5:20: Ifj. debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye. — 5:20: Francia nyelvtanítás. 6:50: A Rádióélet felőrája. Előhang vagy gépzene? Rejtvényhangverseny. 7:20: Grammfónhangverseny. V. György angol király beszéde az indiai konferencia megnyitása alkalmával. Strauss: Cigánybáró. Jacobi: Sybill. Dienzl: Liliomszál. Lehár: Cigányzerelem. Llossas—Borchet: Oh Fraulein Grete. Nagy pál—Kulinyi: Kislány, hallod a muzsikát, Farkas Imre: Iglói diákok, Eröss Béla: Vannak el nem csókolt csókok, Szenes—dr. Sándor: Azt mondják, hogy tavasz nyílik, Szenes—Kóla: Ott fogsz majd sirni, Marczall—Varga—Grossz: Halló, halló, itt rádió, Benatszky—Innoncent: Induló a Három muskátésból, Csermák—Káldy: Diszpaltás. — 8: Dalest. 9:30: Kamarahangv. Utána:

Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Cigányzene. 11:15: „Az ember tragédiája” ismertetése német nyelven. — Utána a cigányzene folytatása.

Bécs. 22:40: Zenekar.

Breslau. 20:15: Verdi: Traviata című operája.

Hamburg. 20: Strauss: A vidám háboru c. operettje.

Köln. 19:45: Operettzene. Lehár Ferenc művei.

Lipce. 23:30: Szórakoztató zene.

Varsó. 17:45: Filharmonikus hangverseny. 19:15: Grammfón. 20: Zongorahangv. 21: Könnyű zene. 22:15: Grammfón.

Róma. 17: Operarészletek. Giordano, Mozart, Puccini, Franchetti, Mascagni, Leoncavallo, Donizetti művei. — 17:18: Vegyes hangv. 21. Színházi közv.

Prága. 20: Kamarazene. 20:30: Zongorahangv. 21: Népszerű hangv.

Pozsony. 20: Szimfonikus hangverseny. Strauss, Novak, Haydn művei.

Brünn. 19:30: Balalajkahangv.

Belgrád. 22:50: Rádiózenekar. Lehár, Kálmán művei.

Ljubljana. 20: Hegedűhangv.

Osló. 21: Zongorahangvers. Franck, Bach művei.

Stockholm. 20: Rádiózenekar. Goldmark, Korngold, Svendsen, Busoni, Mayseder, Liszt művei.

Szerda, január 21.

Bukarest. 12: Grammfón. 12:50: Rádiózenekar. 19: Grammfón. 20: Hangzenekar és énekszámokkal. — 21:15: Hegedűszó.

Budapest. 9:15: Hangverseny. 9:30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: A budapesti koncert szalonzenekar hangversenye. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:45: Hírek. 3:30: Morse-tanfolyam. 4:15: Moly Tamás novellája: „A bohóc”. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Bodor Aladár vidám karcolatai. Nem lesz az asszony bolondja. Oh, mért rándultam ki. 5:20: A m. kir. József nádor 2. honvédegyalozozred zenekarának hangversenye. 6:20: Olasz nyelvtanítás. — 6:50: „A rádió a mentőknl”. Helyszíni közvetítés a Mentők Budapesti Szék-házából. A közvetítést vezeti Koncz

Apró hirdetések

35-ös szszivógázmotor üzembővítés végett nagyon olcsón eladó. Megtekinthető üzemből Kohl Hermann Reteag, judesSomes.

שיב עבית טוב ובעל קורא ומוהל אומן ורגיל יאהר אלט האט משתבי תעודות פין מהרערער ארעיקאנט רבנים ווכס א פאסטן. אדרעסט: Josif Szabó, Sighet-M., Str. Avram Jancu 2.

Teljes különbejáráttal szép uccai, egészséges butorozott szoba fürdőszobahasználattal is kiadó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

Zongoraórát adok jó módszerrel jutányosan, gyakorlással is. Cim a kiadóban

Készpénzzel rendelkező

magános diplomás izraelita tanár, vagy tanítónő azonnalra, szakmájához megfelelő biztos vállalatnál, elhelyezkedést talál, esetleg betársulhat. Cim: Uj Kelet Oradea, Rimanóczy u. 4.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignácé vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Felsőkereskedelmi akadémiát végzett, katonai kötelezettségének eleget tett, 28 éves zsidó fiatalember, ki a román, magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, megfelelő alkalmazást keres. Esetleges későbbeni benővelés is lehetséges. Ajánlatokat „Szolid 1931” jellegre a kiadó továbbítja.

Butorozott szoba azonnal kiadó. Ertekezni dr. Fenichel József, Str. Regina Maria 11.

Kiadó egy üzlethelyiség és egy udvari szoba. Parfumeria d'Or. Piata Unirii 6.

XIV. ÉV
Január 5691

Uj Kelet és bászák
Cikkünk a forrás meg
Kéziratokat megőrzésük

Hol

Az államhatalom keressék mezeződ gazda köréből. Nagy lések százával Segítséül hívják manyt, amely nek bizonyult a ben. A gazdaságok minden keresi a bajok lehetőségeit. A éve már, hogy megoldásának minden erejét a gazdasági hitel a mezőgazdaságának terve, a értékesítéséről zása s az ipari társával képes telefonkoncesszió kölcsöntárgyalá llium előkészíté amelyet a Mir sági válság eny A legaktuális kétségkívül a esőtárgyalásol hazatért Mir jovialis arcán llyával jelentet gyalások a legm nyenesen befel elnök szerint lesz az állam fokozottabb kih pénztár bevétele részt pedig na lehetőségessé, a munkanélkülisé kívül fontossá kormányférfiu igy Mironescut venni azt, ha v ja a kölcsön r indokok szólnak ezek a reménys zottak. De még tak, mint az a llyel az ország a azzal kapcsolat És fölösleges v mily keservesen a stabilizációba ben is.

A „külföldi k megismétlődni van szó tulajdo ha megkötik — második részlet Az első részlet rugott. A máso jól megy, kétni fogunk kézhöz részét az 1930 nek. Egy másik részét annak, csak egyenesadó pénztárba. Az azzal egy komo műveletet még lehet. Arról pe összeg elegendő és az ipar felv mezőgazdasági céljára. A köl lehetősélen eleny nál súlyosabbak lek, amelyekhez va van. Az els kos kamatot fiz kért már hét é (Es nem szabad a francia jegy kamatlatba két kamatlatban ne piacon érezhet talanság nyer k inkább a tiz é fizető adóssal s és a nagyra tak De ez még ne fakadó komplik vetkeznek. Az e